

საკრძივოთა
კრეჟული

მშობლებისთვის,
რომელთა შვილებმაც
სექსუალური ძალადობა
განიცადეს

თერაკვეთის სახელმწიფო

ფ. ლამერს-ვინკელმანი

ჰორიზონტ 28

საკარჯიერთა
კრებული

მშობლებისთვის,
რომელთა შვილებმაც
სექსუალური ძალადობა
განიცადეს

თერაკვეთის სახელმწიფო

ფ. ლამერს-ვინკელმანი

თქვენს წინაშეა სახელმძღვანელოთა ნაკრები

- ჰორიზონტი 1A** სავარჯიშოთა კრებული ბავშვებისთვის, რომლებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს.
- ჰორიზონტი 1B** სავარჯიშოთა კრებული ბავშვებისთვის, რომლებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს. თერაპევტის სახელმძღვანელო.
- ჰორიზონტი 2A** სავარჯიშოთა კრებული მშობლებისთვის, რომელთა შვილებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს.
- ჰორიზონტი 2B** სავარჯიშოთა კრებული მშობლებისთვის, რომელთა შვილებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს. თერაპევტის სახელმძღვანელო.

სახელმძღვანელოები ჰოლანდიურიდან ქართულ ენაზე თარგმნილია საქართველოს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის და მედიცინის განვითარების ფონდის და “დეფენს ფორ ჩილდრენ ინტერნაციონალი/ეკიპატ” (DCI/ECPAT, the Netherlands) ერთობრივი პროექტის – “ბავშვთა ძალადობისა და უგულვებელყოფისგან დაცვა საქართველოში” ფარგლებში. პროექტი დაფინანსებულია ნიდერლანდების საგარეო საქმეთა სამინისტროს სოციალური ტრანსფორმაციის პროგრამის (მატრა) და ბოდი შოპ ფონდის მიერ.

ჰორიზონტი 2B

სავარჯიშოთა კრებული მშობლებისთვის, რომელთა შვილებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს. თერაპევტის სახელმძღვანელო.

ფ. ლამერს-ვინკელმანი.

ტექსტი თარგმნილია დავით დოლიჯაშვილის მიერ.

დაკაბადონება და დიზაინი: გიორგი დოლიძე.

რედაქტორი: ლია სარალიძე, საქართველოს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის და მედიცინის განვითარების ფონდის აღმასრულებელი დირექტორი.

გამოცემულია: 2012 წელი.

ISBN 978-9941-0-4269-0

©საქართველოს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის და მედიცინის განვითარების ფონდი, 2012
ორიგინალური ვერსიის გამოცემის საავტორო უფლება ეკუთვნის:

©2007 B.V.Uitgeverij SWP Amsterdam.

პუბლიკაცია მომზადებულია ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და გაეროს ბავშვთა ფონდის (იუნისეფი) ფინანსური მხარდაჭერით. პუბლიკაციაში გამოსატული მოსაზრებანი სრულიად არაა აუცილებელი ასახავდეს ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და გაეროს ბავშვთა ფონდის ოფიციალურ თვალსაზრისს.

ბავშვზე ზეზნის სისკემისა და მომსახურების გაძლიერება
Strengthening Child Care Services and Systems

EveryChild.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

წინასიტყვაობა		5
სესია 1	შესავალი	11
სესია 2	თქვენს შვილთან დაკავშირებული პრობლემები	17
სესია 3	გრძნობები	23
სესია 4	ბრაზი	27
სესია 5	საუბარი	31
სესია 6	ბრაღი	35
სესია 7	ძალადობა და კანონი	41
სესია 8	როგორ დავიცვა შვილი?	45
სესია 9	ფიქრი შვილის მომავალზე	47
სესია 10	შექება	51
სესია 11	სადმე მოძალადე რომ შემხვდეს...	53
სესია 12	ახლა კი ჩემი სურვილების შესახებ	55
სესია 13	ბოლოსწინა სესია	59
სესია 14	ბოლო სესია	61
სესია X	თუ ბავშვს მისი ასაკისთვის შეუფერებელი სექსუალური საქციელი ახასიათებს	63

წინასიტუაცია

საკარჯიშოთა
კრებული ღკ
სახელმძღვანელო

წინამდებარე სახელმძღვანელო და სავარჯიშოთა კრებული შედგენილია იმ მიზნით, რომ დავესმართო და ვასწავლოთ მშობლებს, როგორ შეუწყონ ხელი შეიღებს ჯგუფური თერაპიის მსვლელობისას. მოცემული სახელმძღვანელო და სავარჯიშოთა კრებული ერთი საერთო პროგრამის ნაწილია, რომელშიც ასევე შედის “სავარჯიშოთა კრებული ბავშვებისთვის, რომლებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს” და შესაბამისი “თერაპევტის სახელმძღვანელო” (ლამერს-ვინკელმანი & ბიკანიჩი, 1999 წ.).

ნუ მიიღებთ ჩვენს რეკომენდაციებს მზა რეცეპტებად, თუ როგორ უნდა მოიქცეთ, არამედ მიიღედ რჩევებად, თუ როგორ შეიძლება მოიქცეთ. მეორეს მხრივ, გირჩევთ ზუსტად დაიცვათ კურსის მსვლელობა, რამეთუ იგი ეთანხმება ბავშვთა თერაპიის კურსის მსვლელობას. თუ თქვენ ან მშობლები ჩათვლით, რომ რომელიმე სხვა თემატა ყურადღებას იმსახურებს, ნება თქვენია, ოღონდ ამით ნუ დაარღვევთ მოცემულ ორ კურსს შორის არსებულ კავშირს.

ჯგუფური
მიღობა

მშობელთა თერაპია არ გულისხმობს მათ მიერ (ახალგაზრდობაში) განცდილი სულიერი ტრავმის რეაბილიტაციას. არამედ, მშობელთა თერაპია ასწავლის მშობელს, როგორ შეუწყონ ხელი შეიღების რეაბილიტაციას. კვლევამ და გამოცდილებამ გვჩვენა, რომ ბავშვის თერაპია გაცილებით ეფექტურია, თუ მშობელიც შესაბამის თერაპიაში მონაწილეობას იღებს.

სასურველია, თერაპიაში ორივე მშობელი მონაწილეობდეს. თუმცა, თუ ერთ-ერთი მშობელი თავადაა მოძალადე, მაშინ მისი მონაწილეობა გასაგები მიზეზების გამო გამორიცხებულია. მისთვის სხვა სახის თერაპიული მეთოდები არსებობს.

როგორცა
კრობრეპა
შეუბნენილი?

მშობელთა თერაპიის თემატიკა ბავშვთა თერაპიის პროგრამასთანაა შეხამებული. თითოეული სესია, მსგავსად ბავშვთა თერაპიისა, ცალკეულ თემას განიხილავს. თემის განხილვა სხვადასხვაგვარად ხდება: საუბრით, ხატვით, როლების გათამაშებით და ა.შ. მშობლებს “საშინაო დავალებებიც” ეძლევათ.

თერაპიის
ხანგრძლივობა

ჯგუფური თერაპია მოიცავს 14-15 სესიას. თითოეული სესია დაახლოებით 1-1,5 საათი გრძელდება.

ვისთვისაა
თერაპია
ბანსაზღვრუ-
ლი?

მოცემული თერაპიის კურსი განსაზღვრულია მშობლებისთვის, რომელთა 4-დან 12 წლამდე ასაკის შვილებიც სექსუალური ძალადობის მსხვერპლნი გახდნენ, მიუხედავად იმ ფაქტისა, ძალადობა გარეშე პირისგან იქნა განხორციელებული თუ ოჯახის წევრისგან.

მონაწილეთა
შარჩევს

თერაპიაში მონაწილეობა, პრინციპში, ნებისმიერ მშობელს შეუძლია (გარდა, როგორც ზემოთ იქნა აღნიშნული, მოძალადე მშობლისა). არსებობს რამდენიმე ზოგადი “უკუჩვენება” და ისინი ქვემოთაა ჩამოთვლილი, მაგრამ ნუ მიიღებთ ამ სიას კანონად. ამ პირობებიდან უმეტესობა მაინც დასაშვებია, ოღონდ მცირე დოზით.

თითოეულ უკუჩვენებას შესაბამისი განმარტება მოსდევს.

უკუჩვენება

- სერიოზული ფსიქოპათოლოგიური პრობლემა;
- ალკოჰოლზე ან ნარკოტიკებზე დამოკიდებულება;
- ახალგაზრდობაში განცდილი სექსუალური ან სხვა სახის ძალადობა;
- ძალადობის ფაქტის უარყოფა;
- შვილისადმი უნდობლობა;
- მკაცრი, თავშეკავებული შეხედულებები;
- როცა მშობელს არ შეუძლია შვილი თერაპიაზე დაუშვას;
- შური შვილის მიმართ;
- სერიოზული ოჯახური უთანხმოება.

უკუჩვენებათა
ბანსაზღვრუბა

ფსიქოპათოლოგიური პრობლემის მქონე მშობელს გაუჭირდება ჯგუფთან ერთად მუშაობა. მას საკუთრივ დასჭირდება ესა თუ ის ინდივიდუალური დახმარება, ხოლო მის შემცველად შესაძლებელია მოიძებნოს სხვა პიროვნება, ვინც ბავშვს მშობლობას უწევს.

ალკოჰოლზე ან ნარკოტიკზე დამოკიდებულება, თავისთავად ცხადია, სერიოზული უკუჩვენებაა.

მშობელს თუ ახალგაზრდობაში თავად აქვს განცდილი სექსუალური ან სხვა სახის ძალადობა, შვილის მიერ განცდილი მსგავსი რამ შეიძლება მისთვის მრავალი არასასურველი, “მივიწყებული” ემოციის გამოვლინების მიზეზი გახდეს. შესაბამისად, მშობლისთვის ამგვარი მონაწილეობა თერაპიაში ძნელი იქნება, არა მსხვერპლის, არამედ მშობლის სტატუსით და იგი ვერც შვილის აღმოუჩენს სათანადო მხარდაჭერას.

ასეთ მშობელს საკუთრივ დასჭირდება ინდივიდუალური დახმარება, ხოლო მის შემცველად უნდა მოიძებნოს სხვა პიროვნება, ვინც ბავშვისთვის მშობლის ტოლფასია.

თუ ეს პირობა წინასწარ არ იქნა გარკვეული და აღმოჩნდა, რომ მშობელი თერაპიაზე საკუთარი სულიერი ტრავმის ირგვლივ ტრიალებს, იგი ჯგუფს უნდა გამოეთიშოს. ჯგუფის წამყვანებმა ტაქტიკურად, მაგრამ გარკვევით უნდა აუხსნას ეს მშობელს და მას რამე ალტერნატიული თერაპია შესთავაზოს.

თუმცა, მრავალი მშობელი სწორედ ამ გამოცდილების წყალობით კარგად ახერხებს გაიაზროს შვილის მდგომარეობა და კიდევ ხელი შეუწყოს მის რეაბილიტაციას. ისინი შვილის ინტერესებიდან გამომდინარე დროებით უკანა პლანზე წვევენ საკუთარ ტრავმას და თერაპიაშიც მონაწილეობენ როგორც მშობელი და არა როგორც მსხვერპლი.

ცხადია, მათ ჯგუფური მუშაობის პარალელურად დამატებითი ინდივიდუალური მიდგომა დასჭირდებათ. ძალადობაგანცდილ მშობლებს დიდი პოტენციალი აქვთ, რომ პირველ რიგში შვილის ინტერესებიდან იმოქმედონ. ამიტომ ისინი საკუთრივ დახმარებასაც იმსახურებენ.

მშობლები, რომლებიც უარყოფენ ძალადობის ფაქტს, მონაწილეობას ვერ მიიღებენ ჯგუფურ თერაპიაში. მათი საქციელი ხელს შეუშლის ჯგუფის მუშაობას და, რაც ყველაზე მთავარია, შვილის რეაბილიტაციას. ამიტომ მათ ინდივიდუალური კონსულტაციები დასჭირდებათ.

მშობლები ხშირად მერყეობენ და არ ენდობიან შვილს, თუნდაც რომ მოძალადე გამოვლენილი იყოს. ეს არაა სერიოზული უკუჩვენება, ჯგუფთან ერთად მუშაობის წყალობით მათ, როგორც წესი, მერყეობა უქრებათ და შვილისადმი ნდობასაც იბრუნებენ.

მშობელს თუ სქესობრივ საკითხებთან დაკავშირებით მკაცრი, თავშეკავებული შეხედულებები აქვს, მას გაუჭირდება ჯგუფურ თერაპიაში მონაწილეობა, სადაც სექსუალური ძალადობა, ხშირად არცთუ ზრდილობიანი, ცივილური ტერმინების გამოყენებით განიხილება.

თუ მშობელს არ შეუძლია შვილი თერაპიაზე დაუშვას, მაშინ თერაპია მისთვისაც აზრს მოკლებული იქნება.

თუ მშობელი “შურიანობას” ავლენს იმის გამო, რომ შვილის სულიერ ტრავმას ამდენი ყურადღება ეთმობა, მაშინ როცა მისი სულიერი ტრავმა თავის დროზე “არაფრად ჩააგდეს”, მისი როლი შვილის რეაბილიტაციის პროცესში შეიძლება არასასურველი აღმოჩნდეს. თუმცა, მცირე დოზით მისაღებია “თეთრი შური”.

თუ თერაპიაში ორივე მშობელი მონაწილეობს, რომელთა შორისაც სერიოზული უთანხმოებაა, ამან შეიძლება ჯგუფის მუშაობას და შვილის რეაბილიტაციასაც ხელი შეუშალოს. ხშირად ისეც ხდება, რომ თავად შვილის თავს დატრიალებული უბედურება არღვევს (დროებით) ოჯახურ იდუალებას, განსაკუთრებით კი სქესობრივ ჰარმონიას მშობლებს შორის. ამიტომ ეს ერთ-ერთი განხილვის საგანი უნდა იყოს.

ფსოპელოტა სესიები

სასურველია, მშობელთა ჯგუფური თერაპია ბავშვთა თერაპიის პარალელურად იმართებოდეს. ის ფაქტი, რომ დედა, ან მამა, შვილის მსგავსად თერაპიაზე დადის, ბავშვისთვის მაგალითია იმის, რომ ამაში ცუდი არაფერია, რომ იგი არაა მარტო და მისი პრობლემა მთელი ოჯახის პრობლემაა. ბავშვისთვის ასევე ნათელი ხდება, რომ იგი არაა “დამნაშავე” და ოჯახური სიმყუდროვის აღდგენაც მხოლოდ მის კისერზე არ უნდა გადადიოდეს.

თუმცა რეალურად ძნელი იქნება მშობელთა და ბავშვთა სესიების ერთდროულად ჩატარება. ბავშვები დღის განმავლობაში უნდა შეიკრიბონ, მშობლებს კი მეტწილად სამუშაო საათების შემდეგ სცალიათ.

გირჩევთ, მშობელთა თერაპია ბავშვთა თერაპიამდე ერთი კვირით ადრე დაიწყოთ, რათა მშობლები პირველივე სესიიდან დაბრუნებულ შვილს უკვე მომზადებულნი შეხვდნენ.

სესიის ასეკულოლო- ზისას

თითოეული სესია მითითებული თანმიმდევრობით უნდა ჩატარდეს. თუმცა თანმიმდევრობა შევიძლიათ საჭიროებისამებრ შეცვალოთ. მთავარია, საწყისი და ბოლო ფაზები შეინარჩუნოთ.

დასაწყისისთვის შესთავაზეთ მონაწილეებს ჩაი, ყავა და მოკლედ გამოიკითხეთ გასული კვირის ამბები. სესიის დასასრულს კი ყოველთვის ახსენეთ, რა იქნება მომდევნო კვირის თემა.

თითოეული სესია ერთ კონკრეტულ თემას ეძღვნება. თემის განხილვისას სიტყვა მიეცით თითოეულ მშობელს.

სახელმძღვანელოში დახრილი შრიფტით წერია ფრაზები, რომელე-

ბიც თერაპევტი უნდა გადასცეს მონაწილეებს. თუმცა სათქმელი, ცხადია, საკუთარი სიტყვებითაც შეგიძლიათ გადმოსცეთ, მთავარია, იგი დამსწრეთათვის გასაგები იყოს.

**საკარჯიშოთა
კრებულის
დანიშნულება**

მსგავსად ბავშვებისა, სავარჯიშოთა კრებული მშობლებისთვისაც არსებობს. გამოყავით თითოეულ მონაწილისთვის ცალკე საქაღალდე (ან დაავალეთ, თავად იყიდონ ის). საქაღალდეში ისინი სავარჯიშოთა კრებულის ფურცლებს შეინახავენ, რომლებსაც თქვენ ყოველ სესიაზე დაურიგებთ. მშობლები თავად ინახავენ საქაღალდეს და ყოველ სესიაზე თან დააქვთ იგი.

მომსახურება

სანამ ჯგუფურ თერაპიას შეუდგებოდეთ, აუცილებლად გადაიკითხეთ და შეისწავლეთ წინამდებარე სახელმძღვანელო და სავარჯიშოთა კრებული. მასთან ერთად ბავშვების სავარჯიშოთა კრებული და სახელმძღვანელოც.

**კომოლინი-
რება**

მუდმივი კავშირი იქონიეთ ბავშვთა თერაპიის წამყვანებთან. მშობლებმა უნდა იცოდნენ, რომ თქვენ და ბავშვთა თერაპიის წამყვანები შეთანხმებულად მოქმედებთ.

თერაპევტი

თერაპიას ორი თერაპევტი უძღვება, სასურველია მამრობითი და მდედრობითი სქესისა, მითუმეტეს თუ დამსწრე მშობლებში მამებიც არიან. ერთ-ერთი თერაპევტი გამოცდილი ფსიქოლოგი უნდა იყოს, რომელსაც უმუშავია ჯგუფებთან. დასაშვებია, რომ მეორე იყოს სტაჟიორი ან დამწყები ფსიქოლოგი.

**გამოცდილი
თერაპევტი
რჩევები:**

- ზოგჯერ, როცა ერთ-ერთი მშობელი თავადაა მოძალადე, მისი მეუღლე, მიუხედავად ყველაფრისა, მაინც ოჯახის შენარჩუნებას ამჯობინებს. ეს სხვა მშობლებში უკმაყოფილებას იწვევს და ისინი ამას ხშირად კიდევ გამოხატავენ აგრესიულად. შედეგად მშობელი, რომელმაც ვერ დათმო მოძალადე მეუღლე, შეიძლება ჯგუფიდან გარიყული აღმოჩნდეს. ამას სათანადო ყურადღება უნდა მიაქციოთ და დაიცვათ ადამიანის არჩევანის უფლება;
- შეილება საუბრისას დედას ჩვევით აქტიურობა. მამები პირიქით, ჩუმიად ყოფნას ამჯობინებენ. “შვილისთვის დედაა მთავარი, მამა ხომ სულ სამსახურშია...”. ამიტომ მამებს აქტიურობისკენ უნდა უბიძგოთ და შეახსენოთ, რამხელა როლი მიუძღვით შვილის რეაბილიტაციის პროცესში.

1-ლი სესია. შესავალი

1-ლი ფაზა: გაცნობა

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. თერაპევტები მონაწილეებს თავს წარუდგინენ და თხოვენ, ისინიც გაცნონ ჯგუფს. მშობლებს შეუძლიათ დაფარონ გვარი და მხოლოდ სახელით წარუდგინენ ერთმანეთს, ან უბრალოდ როგორც “ამა და ამ ბავშვის დედა, ან მამა”. ეს გასაგებიცაა – მომხდარი ამბების შემდეგ ხომ მეტისმეტად ხმაურდება ხოლმე მათი ოჯახური სიტუაცია.

მე-2 ფაზა: რა არის სავარჯიშოთა კრებული

დაათვალიერებინეთ ჯგუფს სავარჯიშოთა კრებული. მასთან ერთად ბავშვთა სავარჯიშოთა კრებულიც. განმარტეთ, რომ მონაწილეებს ყოველ სესიაზე ცალკეული ფურცლები დაურიგდებათ, რაც სესიის შემდეგ მათთან რჩება.

ჩამოარიგეთ საქაღალდეები ან თხოვეთ მშობლებს, რომ შემდეგი სესიისთვის შეიძინონ და თან იქონიონ ამგვარი საქაღალდეები.

პირველი სესიისთვის დაარიგეთ ფურცლები № 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 და 1.6.

ხმამაღლა წაიკითხეთ ფურცელი №1.1. მშობლებს შეუძლიათ თვალი ადვენონ ტექსტს.

ფურცელი 1.1

ძვირფასო მშობლებო,

როგორც თქვენი შვილებისთვის, ჩვენ თქვენთვისაც შევადგინეთ ეს კრებული. ჩვენ გვესმის, რომ მშობელს მრავალი კითხვა და საზრუნავი უნდება, როცა მისი შვილი სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი ხდება. ამიტომ შევეცდებით ამ კრებულში პასუხი გავცეთ თქვენს კითხვებს.

კითხვები კი, ბუნებრივია, მრავალი გაგიჩნდებათ. ამიტომ ისინი სჯობს ჩაიწეროთ და ჩვენ შეკრებებზე დასვათ ხოლმე. ჩვენ, თერაპევტებმა თუ ამომწურავი პასუხი ვერ გავეცით ყველა თქვენს კითხვას, იქნებ ერთობლივად ჯგუფთან ერთად მოვნახოთ გამოსავალი.

ჩვენს კრებულში საკმარისი ადგილი დაეთმოა თქვენს პირად აზრს და გამოცდილებას, თუ როგორ იქცევით ამა თუ იმ რთულ სიტუაციაში. ზოგჯერ თუ ჩვენგან მიიღებთ მზამზარეულ რჩევებს, ზოგჯერ თქვენვე დაგავალდებთ, საშინაო დავალების მსგავსად, მოიფიქროთ და დაწეროთ თქვენი საკუთარი მეთოდები და აღმოჩენები, ხოლო ზოგჯერ პირდაპირ თერაპიის მსვლელობისას გავარჩევთ ამა თუ იმ საკითხს ყველა ერთად. ამასაც, ცხადია, თქვენს კრებულში ჩაიწერთ.

შეავსებინეთ ჯგუფს №12 ფურცელი. ეს ფურცელი შეგიძლიათ წინასწარ თავადაც შეავსოთ.

ფურცელი 1.2

ძირითადი ინფორმაცია

მშობლების ჯგუფი იკრიბება კვირაში ერთხელ დათქმულ

დღეს:

საათზე:

ადგილზე:

ამა თუ იმ მიზეზის გამო თუ ვერ ახერხებთ შეკრებაზე მოსვლას, დარეკეთ და გაგვაფრთხილეთ წინასწარ შემდეგ ნომერზე:

ჯგუფის ხელმძღვანელები არიან:

..... და

მე-3 ფაზა: თერაპიის დანიშნულება

ხმამაღლა წაიკითხეთ ფურცელი №1.3.

ფურცელი 1.3

რისთვისაა ჯგუფური თერაპია გამიზნული?

ჩვენი ჯგუფური თერაპია დაგეხმარებათ საკუთარი შვილების დახმარებაში. სექსუალური ძალადობა არაა ისეთი რამ, რასაც ბავშვი ადვილად ივიწყებს, ამიტომ მას ჯგუფურ თერაპიაზე სიარულის პარალელურად მშობლების გულისხმიერება და მხარდაჭერა სჭირდება.

გამოცდილებამ გვანვენა, რომ მშობლების მხარდაჭერით ბავშვებს გაცილებით ადვილად გადააქვთ ეს ტრაგედია. ამიტომ, მშობელთა ჯგუფური თერაპიის მიზანია სწორედ ისაა, რომ დაგეხმაროთ და გასწავლოთ, როგორ შეუწყოთ ხელი თქვენს შვილებს, როგორ მიიღოთ და დაძლიოთ ესა თუ ის არასასურველი გამოვლინება მათ საქციელში; და რაც ყველაზე მთავარია, როგორ აღიდგინოთ ოჯახური სიმშვიდე და იდილია. ძალადობას ბავშვი ვერ დაივიწყებს, მაგრამ თქვენი დახმარებით მას ექნება შესაძლებლობა, რომ კვლავ ბედნიერი იყოს.

მშობლის როლი გადამწყვეტია შვილის რეაბილიტაციაში.

რისთვის არაა ჯგუფური თერაპია გამიზნული?

ზოგი მშობელი იმიტომ ეწერება ჯგუფურ თერაპიაზე, რომ წარსულში თავადაც ძალადობის მსხვერპლი იყო. ძველად ამას არ ექცეოდა სათანადო ყურადღება და გასაგებია, რომ შვილზე განხორციელებულმა ძალადობამ მწარე მოგონებები გამოაღვიძოს. მაგრამ გახსოვდეთ – ჩვენი თერაპია არაა გამიზნული მშობლის რეაბილიტაციაზე. ასეთ შემთხვევაში გირჩევთ წინასწარ გაესაუბროთ ჯგუფის ხელმძღვანელებს, ისინი აუცილებლად რამე ალტერნატიულ თერაპიას შემოგთავაზებენ. ჩვენი თერაპია ასევე არაა გამიზნული მშობელთა შორის ურთიერთობის პრობლემების მოგვარებაზე. ცხადია, ისეც ხდება, რომ შვილის ტრაგედია მშობლების ურთიერთობას სერიოზულ გამოცდას უწყობს და შეიძლება მას ძირიც კი გამოუთხაროს. ამაზე, ბუნებრივია, საუბარი იქნება თერაპიის მსვლელობისას.

თუ თქვენ გაწუხებთ ესა თუ ის კითხვა, მაგრამ დარწმუნებული არ ხართ, რომ იგი ჯდება ჯგუფური თერაპიის ჩარჩოებში, მიმართეთ ჯერ ჯგუფის ხელმძღვანელებს.

* წინასწარ გაარკვიეთ, სად შეიძლება აღმოუჩინონ ალტერნატიული დახმარება მათ, ვისაც ეს სჭირდება (თქვენი თერაპიის პარალელურად თუ მისი დასრულების შემდეგ). სასურველია, თუ ამის საშუალება თქვენსავე დაწესებულებას ექნება.

ხაზგასმით აღნიშნეთ ერთი რამ: ამა თუ იმ მშობელს შეიძლება ფიზიკურად თუ ემოციურად გაუჭირდეს ჯგუფში მონაწილეობა და იძულებული გახდეს, თერაპიას გამოეთიშოს. ეს არ ნიშნავს იმას, რომ იგი თქვენი მხრიდან მოკლებული იქნება მხარდაჭერას და კონსულტაციას.

მე-4 ფაზა: მშობლის როლი გადამწყვეტია!

დაგჭირდებათ: თაბახის ფურცლები, მარკერები (ფლომასტერები).

დააწერინეთ მშობლებს თაბახის ფურცლებზე დიდი ასოებით: “ჩემი როლი გადამწყვეტია შვილის რეაბილიტაციაში!” დაე, ეს ფურცლებიც საკაღალდეში შეინახონ სავარჯიშოთა ფურცლებთან ერთად.

მე-5 ფაზა: თერაპიის წესები

დაავადეთ ჯგუფს, შინ ყურადღებით წაიკითხონ №14 ფურცელზე მოცემული წესები. გამოყავით მე-5 წესი და განიხილეთ იგი შემდეგ ფაზაში (იხ. მე-6 ფაზა).

ფურცელი 1.4

თერაპიის წესები

მსგავსად თქვენი შვილების ჯგუფური თერაპიისა, ჩვენთანაც ძალიანია გარკვეული წესები. წესები შემდეგში მდგომარეობს:

1. ერთმანეთს არ ვაყენებთ შეურაცხყოფას და არ ვადანაშაულებთ;
2. ერთმანეთს ლაპარაკს ვაცლით;
3. ლაპარაკი ნებადართულია, თუმცა ყოველთვის არაა საგაღდებულო;
4. ერთმანეთს არ დავცინით.
5. სხვებს არ ვუყვებით, რასაც ერთმანეთზე და ერთმანეთის შვილებზე შევიტყობთ;
6. არ ვაცდენთ სესიებს, გარდა გამოუვალ მიდგომარეობისა (ასეთ შემთხვევაში ვაღდებული ხართ წინასწარ გვაცნობთ გაცდენის შესახებ);
7. სესიებზე თან დაგვაქვს სავარჯიშოთა კრებული;

წესები შვილის ჯგუფურ თერაპიასთან დაკავშირებით:

8. ნუ მოუსმენთ შვილის მონათხრობს თანაჯგუფელების შესახებ;
9. ნუ გამოკითხავთ, რა და როგორ შეემთხვათ მის თანაჯგუფელებს;
10. ნუ ილაპარაკებთ ნეგატიურად სხვა ბავშვების შესახებ.

მე-6 ფაზა: ნუთუ ისევ საიდუმლოებები?

მშობლებმა უნდა იცოდნენ, რომ მათმა შვილებმა ერთგვარი “დუმილის ფიცი” დადეს, რომ არაფის გაანდობენ, რასაც სხვა ბავშვების შესახებ მოისმენენ. თუმცა გახსოვდეთ, რომ მშობლისთვის, რომლის შვილიც საიდუმლო ვითარებაში ძალიანობის მსხვერპლი გახდა, გამაღიზიანებელია ყოველგვარი საიდუმლო. ამიტომ კარგად განმარტეთ, რისთვისაა ეს საჭირო და ხაზი გაუსვით, რომ ეს წესი მშობლებზეც მოქმედებს.

“დაუშვებელია სხვისი პრობლემების გახმაურება!”

აუხსენით მშობლებს მათივე მაგალითზე, რომ ეს წესი მკაცრად უნდა დაიცვან და საკუთარ შვილებსაც მოთხოვონ მისი დაცვა. ბავშვებს, არათუ სხვა ბავშვების, საკუთარი დაიკოების და ძამიკოების ამბების გახმაურებაც ეკრძალებათ (ეს იმ შემთხვევაში, თუ ერთი ოჯახიდან ორი ან მეტი ბავშვი მოხვდა ძალიანობის მსხვერპლთა ჯგუფში).

მე-7 ფაზა: როცა შვილი თერაპიიდან შინ ბრუნდება

თხოვეთ მშობლებს, დაფიქრდნენ და რიგ-რიგობით უამბონ ჯგუფს, თუ როგორ სურთ

(ან არ სურთ), რომ შეხედნენ ოჯახის წევრები, როცა თერაპიიდან შინ დაბრუნდებიან. ნუ დაიწუნებთ ნურცერთ აზრს, უბრალოდ ხაზი გაუსვით, რაოდენ განსხვავებულია თითოეული მონაწილის სურვილი და რომ ეს ასეა მათი შვილებისთვისაც.

ხმამაღლა წაიკითხეთ ფურცელი №1.5. დასძინეთ თქვენის მხრივ შემდეგი:

მართალია, ბავშვთა ჯგუფურ თერაპიას მეტწილად თამაშის სახე აქვს, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ იგი მთლიანად სახალისო პროცესია. ამიტომ ბავშვი ცოტა მაინც “აზრზე უნდა მოვიდეს”, სანამ თერაპიაზე საუბარს დაიწყებდეს. როგორც წესი, ბავშვი მაშინ იწყებს საუბარს, როცა დაძაბულობა გაუვლის. მაგალითად, როცა აბაზანაში ზის, ან ძილის წინ, ან როცა თქვენი ავტომობილის უკანა სავარძელზეა მოკალათებული და დარწმუნებულია, რომ თვალებში არ უყურებთ.

ფურცელი 1.5

როცა შვილი თერაპიიდან შინ ბრუნდება

ცხადია, ყველა მშობელს აინტერესებს, როგორ ჩაიარა სესიამ, როცა შვილი შინ ბრუნდება. თუმცა, ბავშვებს უმეტეს შემთხვევაში არ სურთ პირდაპირ სესიაზე საუბარი. ზოგი დადლილია, ზოგიც გაბრაზებული ან ნაღვლიანი და ურჩევნიათ, თუ თავს გაანებებთ. ბავშვი მოგვიანებით თავად გიამბობთ ყველაფერს, რაც აწუხებს.

ამიტომ ნუ დაუსვამთ ასეთ შეკითხვებს:

- კარგი დრო გაატარეთ თერაპიაზე?
- როგორ ჩაიარა თერაპიამ?
- აბა, დღეს რას აკეთებდით თერაპიაზე?

ჰკითხეთ ამის ნაცვლად:

– რა კარგია, რომ მოხვედი. ხომ არ გშია? – და მოეფერეთ. მოგვიანებით კი შეგიძლიათ სცადოთ საუბრის წამოწყება. დაათვალიერებინეთ თქვენი სავარჯიშოთა კრებული და უამბეთ, რას აკეთებდით თავად თერაპიაზე, რა თემაზე საუბრობდით, რაზე გაგიძინებდათ საუბარი და ა. შ.

ოღონდ გახსოვდეთ – ნუ ილაპარაკებთ სხვა მშობლების შესახებ! აუხსენით შვილს, რომ გასაგებია, რატომ არ სურს პირდაპირ თერაპიაზე საუბარი და თხოვეთ, არ მოერიდოს, თუ საუბრის სურვილი გაუჩნდება.

არ გაგიკვირდეთ, თუ თქვენი შვილი გაცილებით მეტს ილაპარაკებს სხვებთან, ვიდრე თქვენთან. ასეთი რამ ხშირად ხდება და არა იმიტომ, რომ შვილი არ გენდობათ, არამედ იმიტომ, რომ მსგავსი საშინელი ამბების მოყოლა გაცილებით ადვილია მათთან, ვისაც ადამიანი კვირაში ერთხელ ხედავს და მეტჯერ არა. ბავშვებს არ უყვართ “საკუთარი ბუდის დაბინძურება” – შინ თუ საშინელ ამბებზე დაიწყე ლაპარაკი, მაშინ გამოდის, რომ საკუთარი სახლიც აღარ ყოფილა უსაფრთხო ადგილი.

ეს ნუ შეგაშფოთებთ. ადრე თუ გვიან, მოვა დრო, როცა შვილთან ერთად ყველაფერზე ისაუბრებთ.

მე-8 ფაზა: საშინაო დავალება. “ყველაზე მძიმე პრობლემა, რაც ჩემს შვილთანაა დაკავშირებული”.

დაავალეთ მშობლებს, რომ მომდევნო სესიისთვის №1.6 ფურცელზე დაწერონ მათ შვილებთან დაკავშირებული ყველაზე მძიმე პრობლემები და აგრეთვე ის, თუ რა გზებით უმკლავდებიან ამ პრობლემებს (ან რის გაკეთებას ისურვებდნენ მათ გასამკლავებლად).

ფურცელი 1.6

საშინაო დავალება

ყველაზე მძიმე პრობლემა, რაც ჩემს შვილთანაა დაკავშირებული

ჩამოწერეთ თქვენს შვილთან დაკავშირებული ყველაზე მძიმე პრობლემები. იქვე მიაწერეთ, რა გზებით უმკლავდებით მათ, ან რის გაკეთებას ისურვებდით.

ყველაზე მძიმე პრობლემები

.....
.....
.....

როგორ ვუმკლავდებით

.....
.....
.....

მე-9 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-2 სესია. თქვენს შვილთან დაკავშირებული პრობლემები

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყეთ სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დავრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. წინასწარ განსაზღვრეთ, რა დრო უნდა დაუთმოთ სესიის მოცემულ ფაზას. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 2.1, 2.2, 2.3 და 2.4.

მე-2 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

დაგჭირდებათ: მოზრდილი ფურცლები, №1.6 ფურცლები, (ლურჯი ფერის) ფლომასტერები, 1 წითელი ფლომასტერი.

გაშალეთ მაგიდაზე მოზრდილი ფურცელი და ჩამოაწერინეთ ზედ მშობლებს ყველა ის პრობლემა, რა საშინაო დავალებაში ექნებათ მითითებული. თხოვეთ, დაკონურად დაწერონ. მაგალითად, თუ საშინაო დავალებაში უწერიათ: “რასაც ვეუბნები, არაფერი არ ესმის”, ფურცელზე დაწერონ: “შეუსმენლობა”.

დაუთმეთ ამ პროცესს მაქსიმუმ 5 წუთი. შემდეგ მოიმარჯვეთ წითელი მარკერი და შეამოწმეთ, რა დაწერეს. თქვენი დავალებაა, გამოარჩიოთ, რომელი პრობლემაა უშუალოდ ძალადობის შედეგი და რომელი არა. ამ პროცესს “რედუქცია” (იგივე “გამოხშირვა”) ეწოდება. მშობლებს ჩვევიათ მიაწერონ ყველა პრობლემა შვილის მდგომარეობას, რომელშიც იგი ძალადობის შედეგად იმყოფება. თითქოს ბავშვი მანამდე “ანგელოზი” იყო, ახლა კი “ტარტაროზად” იქცა.

ამიტომ გამოიკითხეთ, როდიდან აღინიშნება მითითებული პრობლემები, ძალადობის შემდგომი პერიოდიდან თუ მანამდე. გამოყავით ჩვენთვის საინტერესო პრობლემები, სადაც საჭიროა, დააჯგუფეთ საერთო ნიშნის ქვეშ და დანომრეთ. შემდეგ გადაწერეთ მეორე ფურცელზე და შეინახეთ იგი მე-12 სესიისთვის.

მე-3 ფაზა: როგორ მოვიქცეთ მომავალში?

დაგჭირდებათ: თაბახის ფურცლები, ბურთულიანი კალმები.

ეს სავარჯიშო შეიძლება შესრულდეს კოლექტიურად მთელი ჯგუფის მიერ, ან წყვილ-წყვილად.

დაავალეთ მშობლებს, განიხილონ და მოიფიქრონ მათ მიერ მითითებულ პრობლემათა გადაჭრის გზები. ეს ძალიან სასარგებლო პროცესია, მშობლები ძალიან ბევრს რამეს შეიტყობენ და ისწავლიან ერთმანეთისგან. შემდეგ შეაჯერეთ განხილვის შედეგები (თუ განხილვა წყვილ-წყვილად ჩატარდა, თითოეულმა წყვილმა დანარჩენ ჯგუფს უნდა

გააცნოს მათი აზრი). დააგაღეთ თითოეულ მშობელს (ან წყვილს), რომ მომდევნო კვირის მანძილზე იმუშაონ მხოლოდ ერთ კონკრეტულ პრობლემაზე და ყველაფერი ჩაიწერონ №2.1 ფურცელზე.

ფურცელი 2.1

თქვენს შვილთან დაკავშირებული პრობლემები და მათი გადაჭრის გზები, რომლებიც ჯგუფთან ერთად იქნა განხილული

დაწერეთ, რა მეთოდები განიხილეთ ჯგუფთან ერთად:

.....

აღწერეთ, რა შედეგი იქონია ჯგუფთან ერთად განხილულმა მეთოდებმა.

რაში მდგომარეობდა პრობლემა?

რა იდონეთ?

როგორია შედეგი?

ფურცელი №2.2 მშობლებმა წაიკითხონ შინ.

ფურცელი 2.2

შექება

პოზიტიური ყურადღების ძალა

ბევრმა მშობელმა არ იცის, რა ძალა აქვს პოზიტიურ ყურადღებას შვილის საქციელი სადმი. პოზიტიური ყურადღებაა, როცა შვილი კარგად მოიქცევა, ან ცუდ საქციელს მოიშლის და თქვენ შეაქვთ.

დამახსოვრეთ შემდეგი წესები:

- ამორჩიეთ შვილის რომელიმე კონკრეტული საქციელი, რომლის გამოსწორებასაც ისურვებდით;
- შეაქეთ მაშინვე, როგორც კი კარგად მოიქცევა, ან როცა გარკვეულ სიტუაციაში ცუდად არ მოიქცევა;
- შეაქეთ თქვენთვის მოსაწონი საქციელი ყოველ ჯერზე, ხოლო ცუდ საქციელზე ნუ გაჯავრდებით, არამედ ღიმილით მიეცით მსუბუქი შენიშვნა, მაგალითად, “აჰ, ეს ცუდი საქციელია”.

- აუხსენით, რისთვის აქვთ ბავშვს. მაგალითად: “ყოჩად, რომ დაიკოს შენი სათამაშოები ათხოვე”, და არა უბრალოდ “ყოჩად”.
- შექებისას ნუ გააველებთ პარალელს სხვა ნეგატიურ საქციელთან. ნუ იტყვით: “კარგი გოგონა ხარ, რომ შენთვის თამაშობდი და დედის არ შეაწუხე, როცა სტუმრები გვყავდა. ნეტავ, ყოველთვის ასე იქცეოდე”. ეს ბოლო წინადადება ზედმეტია.
- შეაქეთ გულით, ოღონდ ნუ გადააჭარბებთ. ბავშვი ადვილად გრძნობს, თუ რამეს მოვალეობის მოხდის მიზნით აკეთებთ.
- აუცილებელი არაა, ბავშვი უნაკლოდ მოიქცეს. იგი შექებას იმსახურებს მაშინაც, როცა ცდილობს, კარგად მოიქცეს.

შენიშვნა:

ზოგი მშობლისთვის ყველაზე მძიმე პრობლემაა შვილის პირიდან სექსუალური შინაარსის გამონათქვამების მოსმენა ან მისი ასაკისთვის შეუფერებელი სექსუალური საქციელის გამოვლინება. ჩვენ გვიმუშავია ჯგუფებთან, სადაც ამ პრობლემაზე საერთოდ არ ყოფილა საუბარი, მაგრამ თუ ეს საკითხი წამოიჭრა, მაშინ გამოგადგებათ ამ სახელმძღვანელოს ბოლოში შეტანილი რეგარეშე X სესია. მშობლების სავარჯიშოთა კრებულშიც შეტანილია შესაბამისი სავარჯიშო ფურცლები.

მე-4 ფაზა: რამდენად ვიცნობ საკუთარ შვილს?

დააწერინეთ ჯგუფს №2.3 ფურცელზე მოცემული სავარჯიშო. შეადარეთ პასუხები და მოახდინეთ იმის დემონსტრირება, თუ რამდენად განსხვავებულია თითოეული ბავშვი. გახსოვდეთ, მითითებული სიმპტომებიდან არცერთი არაა მეორეზე უკეთესი ან უარესი!

შენიშვნა:

ზოგმა მშობელმა შეიძლება ასეთი რამ დაწეროს: რითი ვხვდები, როცა ბავშვი ბრაზობს? – როცა “მამამისივით” აკეთებს ამას თუ იმას. თუ ამ შემთხვევაში მამა მოძალადეა, აუცილებლად გაარკვიეთ, ხომ არ ეუბნება მშობელი ამას ბავშვსაც (“მამაშენივით ნუ იქცევი!”). ასეთი კომენტარი ბავშვისთვის ძალიან მტკივნეულია.

სავარჯიშოს შესრულების შემდეგ №2.3 ფურცლები თქვენთან რჩება მომავალი სესიისთვის.

ფურცელი 2.3

სესიაზე გასაკეთებელი საგარჯიშო

რამდენად ვიცნობ საკუთარ შვილს?

1. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი წუხს?
2. რითი ვხვდები, როცა ბავშვს უხარია?
3. რითი ვხვდები, როცა ბავშვს ეშინია?
4. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი ბრაზობს?
5. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი გაუბედავია?
6. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი ნაღვლიანია?
7. რითი ვხვდები, როცა ბავშვს შურიანობს?
8. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი ნერვიულობს?
9. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი თავს მარტო გრძნობს?
10. რითი ვხვდები, როცა ბავშვი არ არის დაძაბული?

მე-5 ფაზა: საშინაო დავალება. “ჩემი შვილის ემოციები”

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი:

– მომდევნო კვირის განმავლობაში დააკვირდით თქვენი შვილების ემოციებს. ყოველ საღამოს ჩაინიშნეთ №2.4 ფურცელზე, რა ემოცია შენიშნეთ და რა ფორმით.

ფურცელი 2.4

საშინაო დავალება

მომდევნო კვირის მანძილზე დააკვირდით თქვენი შვილის ემოციებს და შემოხაზეთ ქვემოთ, რასაც შენიშნავენ:

წუხილი	სიხარული	შიში	ბრაზი	გაუბედაობა
სევდა	შური	თავდაჯერებულობა	მარტოობა	დაუძაბაობა

აღწერეთ, რა ნიშნებით ხვდებით ბავშვის ამ ან თუ იმ ემოციას. აღწერეთ მინიმუმ 2 ემოცია, თუმცა თუ გნებავთ, შეგიძლიათ მეტი მაგალითიც მოიყვანოთ:

როცა ბავშვი	იგი
როცა ბავშვი	იგი
როცა ბავშვი	იგი
როცა ბავშვი	იგი
როცა ბავშვი	იგი

მე-6 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე. რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-3 სესია. ბრძანებები

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი.

შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 3.1 და 3.2.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. მეთოდი თუ ჭრის, ჩინებულება, თუ არადა, მიეცით მშობლებს კიდევ გარკვეული დრო – სერიოზული პრობლემის გადასაჭრელად ხომ ერთი კვირა ძალიან მცირე დროა! – და მოილაპარაკეთ, როდის შეიძლება ალტერნატიული მეთოდების მოსინჯვა.

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

მშობლები რიგრიგობით აცნობენ ჯგუფს საშინაო დავალების შედეგებს (ფურცელი №2.4): რა ემოციები შენიშნეს შვილის საქციელში და რა ფომით. ამ პროცესისთვის ხელთ იქონიეთ წინა სესიაზე შესრულებული №2.3 სავარჯიშოები. როგორც წესი, №2.4 სავარჯიშოს შედეგები გარკვეულწილად განსხვავდება ხოლმე №2.3-ის შედეგებისგან. მოახდინეთ ამის დემონსტრირება და აღნიშნეთ, რომ ხშირად ვცდებით, როცა გვგონია, რომ კარგად ვიცნობთ ჩვენი შვილების ხასიათს.

აქვე შეგიძლიათ გაიმეოროთ პრობლემათა რედუქციის პროცესი, რამეთუ შეიძლება აღმოჩნდეს, რომ ბავშვებს არცთუ ისე ხშირად ახასიათებთ ცუდი საქციელი.

მე-4 ფაზა: ვისთვისაა საჭირო, რომ იცოდეს, რა შეემთხვა ჩემს შვილს?

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები, ბურთულიანი კალმები.

ამ სავარჯიშოს დახმარებით მშობლებს უნდა ვაჩვენოთ, ვისთან შეიძლება და ვისთანაა აუცილებელი მომხდარის შესახებ საუბარი. ზოგი მშობლისთვის წარმოუდგენელია ასეთი ამბის განხილვა, ზოგს კი პირიქით, არ შეუძლია ამის გულში ჩაკვლა.

გამოიკითხეთ და ჩამოწერეთ დაფაზე, ერთ მხარეს – ვინ უნდა იცოდეს, მშობლების აზრით, მომხდარის შესახებ, ხოლო მის გასწვრივ – რატომ.

გახსოვდეთ, რომ:

- მრავალ მშობელს ეშინია, რომ მის შვილს “სხვანაირად შეხედავენ, მისი ამბავი თუ შეიტყო ხალხმა”;
- მშობლები ერიდებიან სკოლაში განხილვას, “მასწავლებლები შეიძლება უხერხულ მდგომარეობაში ჩაყარდნენ”;
- უმჯობესია, მასწავლებლებმა იცოდნენ, რა მოხდა, რადგან ბავშვის მოსწრებამ და

სიბეჯითემ შესაძლებელია იკლოს;

- თავად თერაპია საკმაოდ დამღლელი პროცედურაა, ამიტომ ბავშვის სიბეჯითეზე ისიც მოქმედებს. ასეთ შემთხვევაში აუცილებელია, რომ მასწავლებლებთან ყველაფერი გარკვეული იყოს.

ამის შემდეგ, დაე, მშობლებმა №3.1 ფურცელზე საკუთარი სია შეადგინონ.

ფურცელი 3.1	
ვისთვისაა საჭირო, რომ იცოდეს, რა შეემთხვა ჩემს შვილს?	
ვინ?	როდის?
.....
.....
.....

შეთანხმდით, როდის და რა ფორმით ილაპარაკებენ ისინი მათთვის მნიშვნელოვან პირებთან.

გაითამაშეთ ერთგვარი რეაქცია. ერთი მშობელი შეასრულებს ბებიის, სკოლის დამრიგებლის ან ექიმის როლს, მეორე – ჩვეულებრივ, საკუთარ როლს.

აქ სასარგებლო რჩევები ექნებათ გამოცდილ მშობლებს, ვისაც უკვე გაუვლია ეს პროცესი.

შენიშვნა: შესთავაზეთ ჯგუფს ერთობლივი შეხვედრა სკოლის დამრიგებლებთან. გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ ამგვარი შეხვედრის შემდეგ მასწავლებლები აღარ იჩეჩავენ მხრებს და აღარც ღიზიანდებიან ბავშვის უცნაურ, ამოუხსნელ თუ გულგრილ საქციელზე. კარგი იქნება, თუ ერთობლივი შეხვედრა მოეწყობა ყველა მასწავლებელთან. არ გირჩევთ მათთან სატელეფონო კონსულტაციას.

მე-5 ფაზა: საშინაო დავალება. “როგორი იყო ჩემი რეაქცია, როცა გავიგე, რომ ჩემი შვილი სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი იყო?”

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი და დაავალეთ, მომდევნო კვირისთვის შეავსონ №3.2 ფურცელი.

ფურცელი 3.2

საშინაო დავალება

როგორი იყო ჩემი რეაქცია, როცა გავიგე (შევიშინე, ვიეჭვე), რომ ჩემი შვილი სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი იყო?

როცა შევიტყე ჩემი შვილის სექსუალური ძალადობის შესახებ, ჩემი რეაქცია იყო.....

(შემოხაზეთ თქვენი რეაქცია. შეგიძლიათ თავადაც ჩაამატოთ რამე.)

სველა	ბრაზი	სირცხვილი	მრისხანება	გაოგნება
დაბნეულობა	შოკი	იმედგაცრეუება	დანაშაულის გრძობა	
---	---	---	---	---

ეს რომ შევიტყე...

ყურებს არ დავუჯერე

მაშინვე დავიჯერე

დაწერეთ ქვემოთ, თუ რამის დამატება გსურთ:

.....

მე-6 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

ახვეწეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-4 სესია. ბრაზი

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი.

შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 4.1, 4.2 და 4.3.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. გადახედეთ წინა სესიების ინსტრუქციებს. ამ და მომდევნო სესიებზე ეს მოხსენებები სულ უფრო მოკლე და ლაკონური უნდა გახდეს.

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

მშობლები რიგრიგობით აცნობენ ჯგუფს საშინაო დავალების შედეგებს (ფურცელი № 3.2): როგორი იყო მათი რეაქცია, როცა გაიგეს, რომ მათი შვილი სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი იყო. განიხილეთ განსხვავებული რეაქციები. ხშირად მშობლები არ ამხელენ ერთ-ერთ უმთავრეს რეაქციას – ბრაზს. ამაზე საუბარი მომდევნო ფაზაში გეგნებათ.

მე-4 ფაზა: ბრაზი

ხმამაღლა წაიკითხეთ ფურცელი №4.1.

ფურცელი 4.1

ბრაზი

აღბათ უამრავმა გრძნობამ შეგიპყროთ, როცა გაიგეთ, რომ თქვენი შვილი სექსუალური მოძალადის მსხვერპლი გახდა. შეიძლება შეშფოთდით, გაოგნდით, სევდამ შეგიპყროთ ან დანაშაულის გრძნობამაც კი შეგაწუხათ. ცხადია, გაბრაზდებოდით კიდევ. ძალიან გაბრაზდებოდით, რადგან თქვენს შვილს ასე მოექცნენ, ასეთი რამ გაკადრეს.

ბევრია ისეთი გრძნობა, რომლის გამოხატვასაც არ მოერიდებით. ვინ რა უნდა თქვას, თუ ასეთ დროს სევდა და ცრემლები მოგაწვევბათ. მაგრამ სულ სხვაა ბრაზი. ჩვენ ყოველთვის გვასწავლიდნენ, რომ ბრაზი უნდა შევიკავოთ, დავთრგუნოთ. არადა ბრაზს ასე ადვილად ვერ ჩაიკლავ, იგი ადრე თუ გვიან თავს იჩენს ამა თუ იმ სახით. შეიძლება ძილი დაგიფრთხეთ და საკუთარმა შვილებმაც კი გაგადიზიანონ.

თქვენი შვილებისთვის ჩვენ მთელი ჩამონათვალი მოვამზადეთ, თუ როგორ გამოხატონ ბრაზი უვნებელი ფორმებით. გამოკითხეთ შვილებს ამის შესახებ.

და როგორ შეიძლება თავადაც გათავისუფლდეთ ბრაზისგან?

- შედით საძინებელში და მუშტები დაუშინეთ ღეიბს ან ბალიშს. გნებავთ, იღრიალეთ კიდეც (ოღონდ მეზობლებს ნუ შეაწუხებთ). ბავშვები გააფრთხილეთ, რომ ამ გზით ბრაზისგან იცლებით და ისინი არაფერ შუაში არ არიან;
- დაწერეთ ფურცელზე, როგორი გაბრაზებული ხართ. შემდეგ, გნებავთ, შეინახეთ ფურცელი და გნებავთ, ნაკუწებად აქციეთ;
- სცადეთ სპორტული ძუნძული;
- მიბრძანდით ჩოგბურთის მოედანზე და ბურთი ზედიზედ რამდენჯერმე კედელს ესროლეთ (თან იფიქრეთ, რომ მოძალადეს უსწორდებით);
- გაისეირნეთ პლაჟზე და ფეხით ქვიშა მიმოფანტეთ (თან იფიქრეთ, რომ მოძალადეს უსწორდებით);

მე-5 ფაზა: სიბრაზის განტვირთვის სავარჯიშო

დაგჭირდებათ: მოზრდილი ფურცელი (შპალერის ან მუყაოს ნაჭერი), ფლომასტერები, მომცრო ბურთები (სათამაშო კელე, პლასტელინი).

დაახატინეთ ჯგუფს ერთ დიდ ფურცელზე მოძალადეს სახე. აუცილებელი არაა, ნახატი ღამაზი გამოვიდეს, პირიქით, სასურველიც კია, უშნო იყოს. თუ ჯგუფი ვერ ხატავს ერთ საერთო სახეს, შესაძლებელია რამდენიმე სახე დახატონ, ოღონდ ისევ და ისევ ერთ საერთო ფურცელზე.

ხატვას რომ მორჩებიან, დაავალეთ ჯგუფს, ნაკუწებად აქციონ ნახატი. კარგია, თუ ქალღმერთი და მკვრივი იქნება, რათა მშობლებმა ძალა დახარჯონ მის დახევაზე.

ცხადია, ჯგუფს შეუძლია ინდივიდუალური ნახატებიც შეასრულონ, მაგრამ ეს მხოლოდ გამოუვალ შემთხვევაში. სავარჯიშოს არსი იმაშია, რომ მშობლებმა ერთად შექმნან და შემდეგ ერთად გაანადგურონ დამნაშავეის სახე.

დახვეის ნაცვლად ასევე შეგიძლიათ ნახატი კედელზე ჩამოკიდოთ, რასაც მშობლები ბურთებს ან პლასტელინის ნაგლეჯებს დაუშენენ.

გახსოვდეთ შემდეგი:

- მამებს ზოგჯერ მეტისმეტი აგრესია ახასიათებთ და ეს ბუნებრივიცაა. (“როგორ

გაბედა მაგ ავხორცმა და ჩემს შვილს შეეხო?!” ზოგი მამა მზადაა, ცოცხლად გაგლიჯოს მოძალადე, რის გამოც ისინი რეალურ საფრთხეს წარმოადგენენ. ამიტომ სასურველია, მამებისთვის ცალკე ოთახში ჩაატაროთ ეს სავარჯიშო;

- აგრესია დედებსაც ახასიათებთ, მაგრამ მათი აგრესია, როგორც წესი, მიმართულია ზოგადად დამნაშავეებისადმი, კერძოდ კი მამრობითი სქესის მოძალადეებისადმი. თუ ჯგუფში არიან მამებიც და დედებიც, დაუშვებელია, რომ დედების აგრესიის სამიზნე გახდნენ მამები. ეს კიდევ ერთი მიზეზია იმისთვის, სავარჯიშო ცალკე ოთახებში რომ ჩატარდეს;
- ამ სავარჯიშოსთვის დაგჭირდებათ დიდი ოთახი, სადაც არ იქნება ბევრი ავეჯი. მაგალითად, სპორტდარბაზი ან ფიზიოთერაპიის ოთახი;
- აგრესიის განტვირთვის დამატებით სავარჯიშოებს ბავშვთა სახელმძღვანელოშიც იხილავთ. თერაპიის მონაწილეთა განსატვირთავად ასევე შეგიძლიათ მიმართოთ ყვირილის სავარჯიშოს, ან გააკრათ ნახატი კედელზე ან კრივის ტომარაზე, რაზეც მშობლები ფეხბურთის ბურთით ან მუშტებით იყრიან ჯავრს;
- მოცემული სავარჯიშოები თქვენგან განსაკუთრებულ ყურადღებას ითხოვს, რათა მშობლებმა კონტროლი არ დაკარგონ. ჩართეთ წამხომი და შეზღუდეთ აგრესიის დრო;
- მზად იყავით იმისთვის, რომ საჭიროების შემთხვევაში შეაჩეროთ სავარჯიშო, თუ მშობლები ერთმანეთზე, საკუთარ თავზე ან თქვენზე გადმოიტანენ აგრესიას.

მე-6 ფაზა: რატომ?

ხმამაღლა წაიკითხეთ №4.2 ფურცელი, “რატომ არ მიაბო შვილმა არაფერი?” ამ საკითხის ირგვლივ მშობლებს მომდევნო სესიისთვის საშინაო დავალება ეძლევათ.

ურსული 4.2

რატომ არ მიაბო შვილმა არაფერი?

მშობლებს ხშირად აწუხებთ ის ფაქტი, რომ შვილმა სიტყვა არ დაძრა მათთან, როცა ძალადობა ხდებოდა.

– კი მაგრამ, ხომ იცოდა ჩემმა შვილმა, რომ შეეძლო თავისუფლად ეთქვა ყველაფერი?

ეს, რა თქმა უნდა, იცოდა თქვენმა შვილმა, მაგრამ ეს კარგად იცოდა მოძალადემაც!

ათიდან ცხრა შემთხვევაში მოძალადეები ახერხებენ ბავშვის დაშინებას:

- სიტყვას თუ დაძრავ, დედაშენი ჯავრით მოკვდება.
- ვინმეს თუ უამბობ, ბავშვთა სახლში გაგაგზავნიან.
- სადმე თუ იტყვი, შენს გამო ციხეში დამიტყურენ.
- სიტყვას თუ დაძრავ, დედაშენი საშინლად გაგიჯავრდება.
- ხომ იცი, შენი ბრალია, მაშ, კანფეტებზე რატომ არ მეუბნებოდი უარს?

- ვინმეს თუ ეტყვი, შენებს ვერ გადაურჩები.
- სიტყვას თუ დაძრავ, ღამე ფანჯრიდან შემოვძვრები და მერე ნახე შენი სერი.
- ვინმეს თუ ეტყვი, ყველა იფიქრებს, გარყვნილი და ბინძური აო.
- მაინც არავინ დაგიჯერებს და თავს გაისულელებ.

ასე თუ ისე, ბავშვის დაშინება ადვილია და ამის ბევრი უტყუარი ხერხი არსებობს.

ზოგჯერ ბავშვები იმიტომ უმაღლავნ მშობლებს, რომ ერიდებიან “საკუთარი ბუდის დაბინძურებას”. სახლი (ან დედა) მათთვის სიწმინდეს წარმოადგენს და შინაც თუ “სიბინძურეზე” დაიწყე ლაპარაკი, მაშინ გამოდის, რომ ისიც უნდა დაბინძურდეს. ამიტომ ურჩევნიათ ამაზე სხვასთან ისაუბრონ, მაგალითად, მასწავლებელთან, ანდა საერთოდ არავისთან.

ზოგი ბავშვი კი იმას ფიქრობს, რომ ცუდ ამბავზე თუ არ ილაპარაკებ, თავისით გაივლის.

მე-7 ფაზა: საშინაო დავალება. “როგორ დააშინეს ჩემი შვილი?”

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი და დაავალებთ, მომდევნო კვირისთვის შეავსონ №4.3 ფურცელი.

ფურცელი 4.3

როგორ დააშინეს ჩემი შვილი?

დაწერეთ, როგორ დააშინა მოძალადემ თქვენი შვილი, რომ წინააღმდეგობა არ გაეწია და სიტყვა არ დაეძრა არავისთან. ეს შეიძლება დანამდვილებით არც იცოდეთ, მაგრამ თქვენი ვერსია აუცილებლად გექნებათ.

მე ვფიქრობ / მე ვიცი (შემოხაზეთ, რომელიც სწორია), რომმ ჩემი შვილი შემდეგნაირად დააშინა:

.....

მე-8 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-5 სესია. საუბარი

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყეთ სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი.

შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 5.1, 5.2 და 5.3.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. გადახედეთ წინა სესიების ინსტრუქციებსაც. მოხსენებები მოკლე და ლაკონური. თუ პრობლემასთან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავალეთ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

მშობლები რიგრიგობით აცნობენ ჯგუფს საშინაო დავალების შედეგებს (ფურცელი №4.3): როგორ აიძულეს მათი შვილები, რომ ხმა არ ამოეღოთ. ხაზი გაუსვით თითოეული მშობლის სევდას ამ საკითხის ირგვლივ.

მე-4 ფაზა: სავარჯიშო. “როცა ჩემი შვილი მომხდარის შესახებ დამელაპარაკება”.

ჯგუფთან ერთად შეადგინეთ გეგმა, თუ როგორი რეაქცია უნდა ჰქონდეთ მშობლებს, როცა შვილი მომხდარის შესახებ საუბარს დაიწყებს.

გაათამაშეთ როლები იმის წარმოსაჩენად, თუ როგორია ცუდი რეაქცია და როგორი უნდა იყოს კარგი. პირველ რიგში თავად ერთ-ერთი თერაპევტი ასრულებს მშობლის როლს, რომელსაც არასწორი რეაქცია აქვს შვილის ნათქვამის მიმართ. ჰკითხეთ, მაგალითად, თანამოსაუბრეს, რომელიც ბავშვის როლს თამაშობს, “როგორი იყო ეს”. საუბრის მსვლელობისას კიდევ ერთხელ გაიმეორეთ ეს კითხვა.

ამის შემდეგ მშობლები წყვილ-წყვილად (ან სამ-სამად, სადაც შესაძლებელია “დამკვირვებელია”) გაითამაშებენ როლებს. აკონტროლეთ საუბრის დრო, რომ საუბარი თემას არ გაცდეს.

განიხილეთ, რა არის ამგვარი საუბრისთვის შესაფერისი დრო და ადგილი. ხალხით გაჭვდილი მეტროს ვაგონი, ბუნებრივია, მოუხერხებელია გულახდილი საუბრისთვის, მაგრამ თუ ბავშვს მაინცდამაინც მეტროს ვაგონში მოუნდა საუბრის დაწყება, მშობელმა დელიკატურად უნდა აგრძნობინოს, რომ მასაც ძალიან სურს შვილის მოსმენა, ოღონდ მოგვიანებით, მშვიდ გარემოში. მოიფიქრეთ, როგორ აუხსნის მშობელი ამას შვილს, ისე რომ ეს უკანასკნელი იმედგაცრუებული არ დარჩეს.

გამოკითხეთ მონაწილეთა აზრი, არის თუ არა სასურველი, რომ საუბარს ოჯახის სხვა უმცროსი წევრებიც ესწრებოდნენ. აქვე ხმამაღლა წაიკითხეთ №5.1 ფურცელზე მოცემული რჩევები.

გახსოვდეთ:

მშობლებს, განსაკუთრებით კი დედებს, სურთ გამუდმებით საქმის კურში იყვნენ, რა ხდება მათი შვილის თავს, რაც შვილისთვის მომბეზრებელია და უარყოფითად მოქმედებს მის გულახდილობაზე. აუხსენით მშობლებს, რომ ასეთი დამოკიდებულება მხოლოდ საზიანოა შვილთან ურთიერთობისთვის.

ფურცელი 5.1

როგორ ველაპარაკო შვილს მომხდარის შესახებ?

ზოგი ბავშვი თავს არიდებს საუბარს, ზოგი კი პირიქით, ყველგან და ყველგან ლაპარაკობს. არცერთი ვარიანტი არ ვარგა. თქვენ უნდა უბიძგოთ შვილს, რომ მომხდარის შესახებ მხოლოდ შესაფერის მომენტსა და სიტუაციაში ისაუბროს.

გაინტერესებთ, როგორ?

- პირველ რიგში, მიმართეთ ჯგუფურ თერაპიაზე განვლილ წესებს;
- შეინარჩუნეთ სიმშვიდე. თუ აღელდით, განმარტოვდით და ღრმად ისუნთქეთ;
- საუბრისთვის შეარჩიეთ ისეთი დრო და ადგილი, სადაც არავინ შეგაწუხებთ. თხოვეთ ოჯახის წევრებს, რომ საუბრის დროს არ შეგაწვევდნენ;
- სასაუბროდ შეგიძლიათ გარეთ გაისეირნოთ;
- ისაუბრეთ მიუკიბ-მოუკიბავად და გასაგები ტერმინებით, დაე, ყველაფერს თავისი სახელი დაერქვას;
- მოიყვანეთ მაგალითი: – როდესაც მშობლებს თერაპიაზე ვთქვი, ჩემს შვილს “ეს” გაუკეთეს-მეთქი, თერაპევტმა შემამჩერა, რას ნიშნავს “ეს”, რატომ პირდაპირ არ იტყვიანო.
- დაიწყეთ იმით, როგორ გიჭირდათ თავიდან თერაპიაზე სხვების თანდასწრებით საუბარი და როგორი კმაყოფილი ხართ ახლად;
- კითხეთ შვილს, მასაც თუ გაუჭირდა თერაპიაზე სხვების თანდასწრებით საუბარი;
- ნუ უსაყვედურებთ, თუ თავის დროზე არ თქვა ყველაფერი;
- შეაქეთ შვილი, თერაპიაში მონაწილეობას რომ დათანხმდა;
- უამბეთ, რა ტვირთი მოგესწნათ მხრებიდან და როგორი შეგება იგრძენით, როცა სადარდებელი სხვებს გაუზიარეთ;
- წინასწარ დათქვით ხოლმე დრო და ადგილი საუბრის გასაგრძელებლად;
- დათქვით რაიმე ნიშანი, რომლითაც შვილი განიშნებთ ხოლმე, რომ სასწრაფოდ სურს თქვენთან ერთი-ერთზე საუბარი;
- მოილაპარაკეთ, ვისთან შეიძლება მომხდარის შესახებ ლაპარაკი და ვისთან არა.

მე-5 ფაზა: მომხდარზე ადვილია განსჯა...

ხმამალლა წაიკითხეთ №5.2 ფურცელი.

ფურცელი 5.2

“მომხდარზე ადვილია განსჯა...”

როცა შენიშნეთ, რომ თქვენი შვილის თავს რაღაც ხდებოდა...

მშობლების უმეტეს ნაწილს დაუჯერებლად მიიჩნია ის ფაქტი, რომ მათი შვილი მოძალადის ხელში ჩაეარდა.

– როგორ, ჩემი შვილი ...?!

რაღაცას შეიძლება მანამდეც ამჩნევდით, მაგრამ ფიქრობდით:

– ალბათ სკოლაში აქვს პრობლემები, ან რომ ავადმყოფობდა, იმის ბრალია...

მშობლისთვის ლოგიკურია ასეთი ფიქრი. აბა, ვინ იფიქრებს მაინცდამაინც ძალადობაზე? თანაც,ის მხრიდან?! კი, ასეთი რამ ხდება მსოფლიოში, ოღონდ სხვაგან, ჩვენგან შორს, ჩვენს შვილებს არ ეხება ეს.

ასე ფიქრობს ყველა, მზად არავინაა ამგვარი განსაცდელისთვის.

ცხოვრებაში ადამიანს ბევრი რამ შეიძლება ასწავლონ: წერა-კითხვა, ანგარიში, ცურვა, ავტომობილის მართვა... მაგრამ ვინ გვასწავლის, როგორ ავღზარდოთ შვილები? ვინ გვასწავლის, როგორ ამოვიცნოთ, როდესაც შვილი გაგვიუპატიურეს?!

და ბოლოს, ბუნებრივია, ადამიანს სურს, რომ ენდოს სხვა ადამიანს. მაშ, ეს რა ცხოვრებაა, თუ ვერავის ენდობი?

მართლაც, რა ადვილია უკვე მომხდარის შესახებ ლაპარაკი!

მე-6 ფაზა: საშინაო დავალება. “არის თუ არა ჩემი ბრალი?”

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი და დაავალეთ, მომდევნო კვირისთვის შეავსონ №5.3 ფურცელი.

ფურცელი 5.3

არის თუ არა ჩემი ბრალი?

მშობლებს, მითუმეტეს დედებს, ხშირად დანაშაულის გრძნობა კლავთ, რომ მათი შვილი ძალადობის მსხვერპლი გახდა. თუ თქვენც გაწუხებთ ეს გრძნობა, დაწერეთ, რატომ ფიქრობთ, რომ მომხდარში (თქვენც) ბრალი მიგიძღვით.

.....
.....

დაწერეთ, თუ ფიქრობთ, რომ მომხდარში თქვენ ბრალი არ მიგიძღვით.

.....
.....

მე-7 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-6 სესია. ბრკალი

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყეთ სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 6.1, 6.2 და 6.3.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. მოხსენებები მოკლე და ლაკონურია. თუ პრობლემასთან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავალეთ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები.

მშობლები რიგრიგობით აცნობენ ჯგუფს საშინაო დავალების შედეგებს (ფურცელი №5.3). ჩამოწერეთ დაფაზე ლაკონურად თითოეული არგუმენტი და მოხსენებების დასრულების შემდეგ გაიარეთ ისინი სათითაოდ: რატომ არ გამოდგება ესა თუ ის აზრი დამაჯერებელ არგუმენტად.

გახსოვდეთ შემდეგი:

- არსებობს შემთხვევები, როცა მამა შვილზე ძალას ხმარობს, რასაც დედა ხშირად საკუთარ თავს აბრალებს: “ეს არ მოხდებოდა, მეუღლე რომ დამეკმაყოფილებინა, ან სრულფასოვანი სექსი შემეთავაზებინა!” ამას უმეტესობა ხმამაღლა არ ამბობს, ამიტომ ეს საკითხი თქვენ უნდა ახსენოთ დელიკატურად: “ჩვენ გვქონია შემთხვევები, როცა დედას უთქვამს, რომ მეუღლე რომ დაეკმაყოფილებინა სქესობრივად, იგი აღარ შეეხებოდა შვილს”. განმარტეთ, რომ სექსუალური ძალადობა არაა იმის შედეგი, რომ მოძალადე მეუღლისგან ვერ იღებს საკმარის ან მრავალფეროვან სექსს. სექსუალური ძალადობა, მიუხედავად სახელწოდებისა, არაა სექსუალური პრობლემა (იხ. ლიტერატურა სახელმძღვანელოს ბოლო გვერდზე);
- დედებს შვილის უბედურების გამო პასუხისმგებლობისა და დანაშაულის გრძნობა აწუხებთ. ცხადია, მამებსაც, მაგრამ მათ, როგორც წესი, ნაკლებად “აკისრებენ” პასუხისმგებლობას. “მთავარი დედაა, დედას არ უნდა ევლო სამსახურში და შვილისთვის უნდა მიეხედა!” – იტყვიან ახლობლები და ზოგჯერ ოჯახის წევრებიც. ყველაზე ცუდია, თუ ამას მეუღლე ამბობს. სიმართლე ისაა, რომ, მიუხედავად იმისა, მოძალადე ოჯახის წევრია თუ გარეშე პირი, დედის პასუხისმგებლობა მართლაც არსებობს, ოღონდ ძალიან მცირე დოზით!

მე-4 ფაზა: სავარჯიშო. დანაშაულის გრძნობის განტიერთვა

დაგჭირდებათ: საჰაერო ბუშტები, ძაფი, ფლომასტერები, ქინძისთავები.

შეასრულეთ ქვემოთ მოცემული ოთხი ვარიანტიდან ერთ-ერთი.

1.

დაურიგეთ მშობლებს გასაბერი ბუშტები. დაავალეთ, რომ დააწერონ ზედ “ჩემი ბრალი” და გაბერონ მანამდე, სანამ არ გასკდება.

2.

გაბერონ მშობლებმა ბუშტები, ძაფით თავი მოუკრან და დააწერონ ზედ “ჩემი ბრალი”. დაურიგეთ სათითაო ქინძისთავი. დაავალეთ, ძაფზე გამობმული ბუშტებით იარონ და ქინძისთავით დახეთქონ ერთმანეთის ბუშტები.

3.

გაბერონ მშობლებმა ბუშტები, ძაფით თავი მოუკრან და დააწერონ ზედ “ჩემი ბრალი”. შემდეგ ფეხზე გამოაბით ძაფიანი ბუშტები და დაავალეთ, რომ ფეხით დახეთქონ ერთმანეთის ბუშტები.

4.

გაბერონ მშობლებმა ბუშტები და დააწერონ ზედ “ჩემი ბრალი”. გადააბით ყველა ბუშტი ერთმანეთს და ცერემონიულად გაუშვით ფანჯრიდან.

შენიშვნა:

ზოგი მშობლისთვის ასე ადვილი არაა დანაშაულის გრძნობისგან გათავისუფლება. უამბეთ მათ, როგორ არწმუნებენ მოძალადეები თავიანთ მცირეწლოვან მსხვერპლს, რომ დამნაშავე თავად იგია. დაარწმუნეთ მშობლები, რომ ბავშვთა ჯგუფში ამ საკითხს დიდი ყურადღება ეთმობა.

მე-5 ფაზა: რატომ ხმარობენ ძალას ბავშვებზე?

ხმამაღლა წაიკითხეთ №6.1 ფურცელი. თუ დროში შეზღუდული ხართ, მაშინ ეს ფურცელი შინ წასაკითხად გაატანეთ.

ფურცელი 6.1

რატომ ხდებიან ბავშვები სექსუალური მოძალადის ობიექტები?

სექსუალური მოძალადეები ყველა სოციალურ ფენაში მოიძებნებიან. “გაბურძენული კაცი, რომელიც ტყეში იმალება” – მოძალადის ამ ტიპაჟის, ცხადია, დღეს აღარავის სჯერა. ადამიანს ვერ შეატყობ, რომ იგი მოძალადეა. იგი არ ახდენს ამის აფიშირებას.

საბედნიეროდ, ადამიანთა უმეტესობა ძალადობას ერიდება და მათი ნდობა შეიძლება.

მოძალადეს თავისუფლად შეიძლება ყავდეს ოჯახი, შეიღებუნი, ყოველ კვირა დღეს ეკლესიაში დადიოდეს და მეგობრებთან ერთად ფეხბურთს თამაშობდეს. ერთი სიტყვით, მოძალადე “წვეულებრივი” ადამიანია, რომელსაც ერთი დიდი პრობლემა აქვს: ბავშვებზე ძალას ხმარობს.

- სქესობრივ ძალადობას არ აქვს მარტივი ახსნა;
- ზოგ მოძალადეს მხოლოდ ბავშვები ალაგზნებს;
- ზოგი მოძალადე თავად იყო ბავშვობაში სექსუალური, ფიზიკური თუ ემოციური ძალადობის მსხვერპლი;
- ზოგი მოძალადე ალკოჰოლის ან ნარკოტიკების ჭარბი რაოდენობით მომხმარებელია;
- ზოგ მოძალადეს ზრდასრულ ადამიანებთან ურთიერთობა უჭირს;
- ზოგ მოძალადეს პრობლემები აქვს ხელისუფლებასთან;
- ზოგ მოძალადეს იმპულსების დათრგუნვა უჭირს;
- ზოგ მოძალადეს ქალების ეშინია.

მაგრამ, მიუხედავად იმისა, თუ რა არის მოძალადის საქციელის მიზეზი, ძალადობაზე პასუხისმგებელი მხოლოდ და მხოლოდ თავად მოძალადეა და ბრადეულობაც შესაბამისად მის კისერზეა. ბავშვის გაუპატიურებას არა აქვს გამართლება!

მე-6 ფაზა: ნუ დაითრგუნავთ თავს დანაშაულის გრძნობით!

ხმამაღლა წაიკითხეთ №6.2 ფურცელი.

ფურცელი 6.2

არის თუ არა ჩემი ბრალი?

მშობლებს ხშირად აწუხებთ დანაშაულის გრძნობა – რატომ ვერ შენიშნეს თავის დროზე ვერაფერი!

ეს აზრი სრულიად უადგილოა, წინასწარ ვერაფერ შენიშნავს, რა ხდება.
– კი მაგრამ, – გაიფიქრებთ, – ხომ უნდა მივხვედრილიყავი, როცა დავინახე, რომ...

ისევე და ისევე, მომხდარზე ადვილია განსჯა, მითუმეტეს, თუ იმ მომენტში მოუცლელი იყავით, ბავშვები თავს გაბეზრებდნენ, დედათქვენი საავადმყოფოში იწვა და ა.შ.

ნუ დაითრგუნავთ თავს დანაშაულის გრძნობით, ნურც თქვენი ნებით, ნურც სხვისი აზრის გამო.

გარეშე პირებისთვის ადვილია განსჯა. მეზობლებმა, ნაცნობებმა თუ სხვებმა შეიძლება ილაპარაკონ:

– როგორ ვერ მიხვდნენ, იმ ტიპზე ვინ არ აიღებდა ეჭვს?

მაგრამ დანაშაული არაა, როცა ვინმეს ენდობით. პირიქით, ადამიანებს უნდა ენდოთ. როგორ არ უნდა ენდოთ საკუთარ მეუღლეს, ნათესავს, ბავშვის მასწავლებელს, მწვრთნელს და ა.შ. ნდობით თქვენ არაფერი დაგიშავებიათ. დააშავა მოძალადემ, რომელიც თქვენი ნდობით ისარგებლა.

ნახეთ, როგორი აზრები თრგუნავს ადამიანს:

- იმ დღეს სამსახურში რომ არ წავსულიყავი, ეს არ მოხდებოდა.
- იმ ტიპისთვის მოსავლელად რომ არ დამეტოვებინა ბავშვი, ეს არ მოხდებოდა.
- ბავშვები უმეტეაღყუროდ რომ არ დამეტოვებინა, ეს არ მოხდებოდა.
- ის ტიპი სახლში რომ არ შემომეშვა, ეს არ მოხდებოდა.
- ბავშვი ღამით მათთან რომ არ დამეტოვა, ეს არ მოხდებოდა.
- ცოლად რომ არ გავეყოლოდი, ეს არ მოხდებოდა.
- ჩემი ბავშვისთვის ყური რომ დამეგდო, ეს არ მოხდებოდა.
- მასთან უფრო ხშირად რომ მქონოდა სექსი, ეს არ მოხდებოდა.
- ბრმად რომ არ დამეჯერებინა, როცა მითხრა, ასეთ რამეს შევეშვიო, ეს არ მოხდებოდა.

და კიდევ მრავალი და მრავალი ამგვარი აზრი, რომლებმაც შეიძლება სიცოცხლე გაგიმწარონ.

მე-7 ფაზა: საშინაო დაგეგმვა. “რისი კეთება უყვარს ჩემს შვილს?”

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დაგეგმვის შინაარსი და დაავალეთ, მომდევნო კვირისთვის შეავსონ №6.3 ფურცელი. აქ მშობლებმა ყურადღება უნდა გაამახვილონ შვილთან ფიზიკური და სულიერი სიახლოვის მომენტებზე. მაგალითად, შვილისთვის წიგნის წაკითხვა, თმის დავარცხნა, კალთაში ჯდომა და მოფერება და ა.შ., და არა უბრალოდ მაკდონალდსში გასეირნება. აგრეთვე, რა სიხშირით ახერხებენ ყოველივე ამის შესრულებას.

ფურცელი 6.3

რისი კეთება უყვარს ჩემს შვილს?

ბავშვებს მრავალნაირი გატაცება აქვთ. ზოგს კითხვა უყვარს, ზოგს ცურვა, ზოგსაც ციგურებით სრიალი იტაცებს. გარდა ამისა, ბავშვს ყოველთვის უხარია დედასთან და მამასთან ერთად ამა თუ იმ “უჩვეულო” გასართობში მონაწილეობა.

დაწერეთ, რისი კეთება მოსწონს თქვენს შვილს თქვენთან ერთად. ყურადღება გაამახვილეთ ისეთ რამეებზე, რაც თანხებთან არაა დაკავშირებული. მაკდონალდსში წასვლა რომელ ბავშვს არ უხარია, მაგრამ ეს შეიძლება ყველასთვის არ იყოს ხელმისაწვდომი.

მაშ ასე, ჩამოწერეთ მარცხნივ, რისი კეთება უყვარს ბავშვს, ხოლო მარჯვნივ – როდის და რამდენჯერ მოახერხეთ ახლო წარსულში ამის განხორციელება.

რისი კეთება უყვარს ჩემს შვილს ჩემთან ერთად:

.....

როდის და რამდენჯერ მოვახერხე ახლო წარსულში ამის განხორციელება:

.....

მე-8 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-7 სესია. კალკოზა და კანონი

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 7.1, 7.2 და 7.3.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ “სამიზნე პრობლემებთან” ბრძოლა. მოხსენებები მოკლე და ლაკონურია. თუ პრობლემასთან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავადლებულ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: ძალადობა და კანონი

გამოკითხეთ მშობლებს, უამბეს თუ არა შინ შვილებმა “სპექტაკლი სასამართლოს” შესახებ (იხ. ბავშვთა თერაპიის მე-6 სესია). დაე, გადმოსცენ, რა რეაქცია ჰქონდათ შვილებს ამ თამაშთან დაკავშირებით. აქვე გაითვალისწინეთ ერთი რამ: ზოგი მშობლისთვის თუ წარმოუდგენელია სასამართლოს გარეშე ამ საქმის გადაწყვეტა, ზოგი ამას პირდაპირ თავს არიდებს. კითხეთ ამ უკანასკნელთ, რატომ არ სურთ საქმის სასამართლომდე მიტანა. ხოლო მათ, რომელთა საქმესაც სასამართლო განიხილა და შესაძლოა უკმაყოფილოც დარჩნენ გამოტანილი განაჩენით, მიეცით უკმაყოფილების გამოხატვის საშუალება. ხაზი გაუსვით, რომ ყველა თავისუფალია საკუთარ არჩევანში. შემდეგ ხმამაღლა წაიკითხეთ № 7.1 ფურცელი.

ფურცელი 7.1

რატომ არ ისჯება დამნაშავე (სათანადოდ)?

- მოძალადეები ზოგჯერ დაუსჯელნი რჩებიან;
- მოძალადეებს ზოგჯერ კი სჯიან, მაგრამ, მსხვერპლის აზრით, არასათანადოდ;
- მშობლებს ხშირად მიაჩნიათ, რომ მათი ან მათი შვილის ნათქვამი ბოლომდე არ ირწმუნეს;
- ბრალდებულის გათავისუფლება არ ნიშნავს იმას, რომ თქვენი ნათქვამი არ დაიჯერეს;
- ასეთი რამ ხდება, როცა ვერ იძებნება კანონიერი სამხილი ან მტკიცებულება;
- მაგალითად, როცა არსებობს მხოლოდ მსხვერპლის ჩვენება ეჭვმიტანილის უარყოფის საწინააღმდეგოდ. მრავალი ქვეყნის კანონმდებლობა არ იძლევა იმის საშუალებას, რომ მხოლოდ ერთი მოწმის ჩვენების საფუძველზე განაჩენი იქნას გამოტანილი.

თუ სასამართლოს მსვლელობით იმედგაცრუებული ხართ, ან უბრალოდ შეკითხვები გაქვთ სამართლებრივი პროცედურების თაობაზე, მიმართეთ იუსტიციის სამინისტროს ან პროკურატურას. ისინი კვალიფიციურ პასუხს გაგცემენ.

შეადგინეთ კოლექტიური წერილი გაზეთის, პარლამენტის, იუსტიციის მინისტრის, ომბუდსმენის ან სხვათა სახელზე და აღწერეთ ყველა ის შენიშვნა და გამოხატვა, რასაც ჯგუფისგან მოისმენთ სექსუალური ძალადობისა და მასზე “საზოგადოების” რეაგირების შესახებ.

ალტერნატივა:

თუ მშობლების დიდი ნაწილი უკმაყოფილოა სასამართლოს მიერ გამოტანილი განაჩენით, კარგი იდეაა, თუ სესიაზე მოიწვევთ იურისტს, რომელიც ჯგუფს საპროცესო პროცედურებს განუმარტავს. (ნუ მოიწვევთ იმ იურისტს, რომელიც ამა თუ იმ ბავშვის საქმეს უძღვებოდა.) მან უნდა აუხსნას ჯგუფს, რომ ბრალდებულს იმ შემთხვევაში ათავისუფლებენ, როცა არ არსებობს კანონიერი სამხილი ან მტკიცებულება, რაც არ იწინავს იმას, რომ მოწმეთა ჩვენებები არად ჩააგდეს.

ყოფილა შემთხვევები, როცა მშობლებს სასამართლოში სარჩელის შეტანა სურთ, მაგრამ პროკურატურა ამა თუ იმ მიზეზის გამო მიიხნევს, რომ ბავშვის ჩვენება არ გამოდგება მტკიცებულებად. ასეთ შემთხვევაშიც სასურველი იქნება მოწვეული სპეციალისტის კონსულტაცია.

მე-4 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება. “რისი კეთება უყვარს ჩემს შვილს?”

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები.

მშობლები რიგრიგობით აცნობენ ჯგუფს საშინაო დავალების შედეგებს (ფურცელი №6.3). ჩამოწერეთ დაფაზე ლაკონურად თითოეული გამომსვლელის აზრი და მოხსენებების დასრულების შემდეგ გამოიკითხეთ, რატომ ვერ ახერხებენ მშობლები ხშირად, რომ შვილისთვისაც მოიცალონ. შეარჩიეთ სიიდან რამდენიმე კარგი და სასიამოვნო გასართობი და მოილაპარაკეთ, როდის და როგორ განახორციელებენ მშობლები მათ შვილებთან ერთად (ყოველდღიურად, ორ დღეში ერთხელ და ა.შ.). ჩააწერინეთ თითოეულ მონაწილეს №7.2 ფურცელზე მოქმედების გეგმა.

ფურცელი 7.2

ცოტოდენი დრო საკუთარი შვილისთვის

თქვენ წინა სესიაზე დაწერეთ, რისი კეთება უყვარს თქვენს შვილს თქვენთან ერთად. მაგრამ დაგვეთანხმებით, ხშირად ძნელია საამისოდ დროის გამონახვა. რამდენი საზრუნავი აქვს ადამიანს დილიდან საღამომდე, რომელიც არ ითმენს...

დაწერეთ, რის გაკეთებას გეგმავეთ შვილის გასახარებლად, როდის და რა ფორმით:

დღეის შემდეგ მე და ჩემი შვილი ყოველდღე / ორ დღეში ერთხელ / კვირაში ორჯერ / კვირაში ერთხელ (დაწერეთ რას მოიმოქმედებთ, როგორც ეს ჯგუფთან ერთად მოილაპარაკეთ):

.....

მე-5 ფაზა: საშინაო დავალება

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი და დაავალეთ, ჩაინიშნონ №7.3 ფურცელზე. როგორ სრულდება ჯგუფთან ერთად მოფიქრებული გეგმა.

ფურცელი 7.3

დღიური: ცოტოდენი დრო საკუთარი შვილისთვის

თარიღი:	რა მოიმოქმედეთ:	გაამართლა თუ არა?
.....
.....

მე-6 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-8 სესია. როგორ ღკვიცვა შვილი?

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყეთ სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 8.1.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. მოხსენებები მოკლე და ლაკონურია. თუ პრობლემატან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავალეთ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: როგორ დავიცვა შვილი მომავალში ძალადობისგან?

აცნობეთ ჯგუფს, რომ ბავშვები ამ და მომდევნო სესიაზე გაივლიან სავარჯიშოებს, რომლებიც მათ გაუადვილებს კარგი და ცუდი შეხების ერთმანეთისგან გარჩევას.

ხმამაღლა წაიკითხეთ № 8.1 ფურცელი.

ფურცელი 8.1

როგორ დავიცვა შვილი მომავალში ძალადობისგან?

ამ და მომავალ კვირას თქვენი შვილები გაივლიან სესიას თემაზე “კარგი და ექიმს, დედას და ა.შ.) და როგორ შეაჩერონ უცხო ადამიანი, რომელიც მათ სხეულს ეხება. ისწავლიან სიმღერას “შეხების” შესახებ.

ბავშვებს მომავალი კვირისთვის საშინაო დავალება ეძლევათ: მათ ყურადღება უნდა მიაქციონ, ვინ ეხება მათ სხეულს და მომდევნო სესიაზე ჯგუფს უნდა უამბონ, მოეწონათ ეს თუ არა.

მაგრამ, ცხადია, ბავშვი ყოველთვის ვერ დაიცავს თავს. მოიფიქრეთ და დაწერეთ, როგორ შეიძლება დაიცვათ შვილი ძალადობისგან:

.....
.....

მე-4 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-9 სესია. ფიქრი შვილის მომავალზე

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყეთ სესია ჩაით და ყავით. გამოიკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 9.1.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. მოხსენებები მოკლე და ლაკონურია. თუ პრობლემატან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავალეთ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

მშობლები რიგრიგობით აცნობენ ჯგუფს მე-7 სესიის საშინაო დავალების შედეგებს (ფურცელი №7.3): “ცოტაოდენი დრო საკუთარი შვილისთვის”. გამოიკითხეთ, როგორ მოეწონა ბავშვს გასართობი და, განსაკუთრებით, როგორ მოეწონა ეს თავად მშობელს. აქ თითოეული მშობელი შექებას იმსახურებს.

თუ რომელიმე მშობელი ვერ ასრულებს დათქმულ გეგმას, ვერ იცლის, ან რომელიმე გასართობი არ ამართლებს, განიხილეთ ალტერნატიული ვარიანტები.

მე-4 ფაზა: ფიქრი შვილის მომავალზე

მშობლებს, რომელთა შვილებმაც სექსუალური ძალადობა განიცადეს, ხშირად (გაუცნობიერებლად) აწუხებთ შიში: “როგორ გავლენას იქონიებს მომხდარი ძალადობა ჩემი შვილის მომავალზე?” ამას უმეტესობა შეიძლება ხმამაღლა ვერ ამბობდეს, ამიტომ ეს საკითხი თქვენ უნდა ახსენოთ: “ჩვენ შევნიშნეთ, რომ მრავალი მშობელი შიშით შეცქერის შვილის მომავალს...”. ხმამაღლა წაიკითხეთ № 9.1 ფურცელი.

შენიშვნა: თავად სექსუალური ძალადობის აქტი ბავშვს თანატოლებზე მეტ სქესობრივ გამოცდილებას აძლევს, თუმცა ეს გამოცდილება, სამწუხაროდ, არაა სრულფასოვანი და ობიექტური. ამიტომ, თუ ამის საშუალება გექნებათ, შესთავაზეთ მშობლებს, რომ ბავშვთა თერაპევტებმა მათ შვილებს მათი ასაკის შესაფერისი სექსუალური განათლების კურსი ჩაუტარონ. თუ მშობლები წინააღმდეგი იქნებიან და ისურვებენ, რომ ამგვარი განათლება ჯობს თავად მისცენ შვილებს, ურჩიეთ შესაფერისი სახელმძღვანელოები და მეთოდები.

ფურცელი 9.1

ფიქრი შვილის მომავალზე

თქვენ ალბათ უკვე იმდენად აღარ გრთვუნავთ იმის შიში, რომ თქვენს შვილს მთელი ცხოვრება გამწარებული ექნება. იგი გაიაზრებს და მოინელებს მომხდარ ძალადობას და ამაში დაეხმარება საუბრები და თამაშები, როგორც ჯგუფთან, ისე თქვენთან ერთად. იგი მიხვდება, რომ არაა ერთადერთი გამონაკლისი.

ყოველივე ეს, რაც შეიძლება, დროულად უნდა მოხდეს. რაც მეტი დრო გადის, მით უფრო ძნელი ხდება “მონელება”. რასაკვირველია, ამ პროცესში გადამწყვეტია მშობლის როლი, მშობლის, რომელიც მხარს უჭერს შვილს, სჯერა მისი და არ უჯავრდება იმის გამო, რაც მოხდა ან იმის გამო, რომ დროულად არ გაამხილა ყველაფერი.

გავრცელებულია მრავალი მითი იმის შესახებ, თუ რა შედეგები მოაქვს სექსუალურ ძალადობას ბავშვის მომავალ ცხოვრებაზე. მაგალითად:

1. მოგონება ბავშვობაში მომხდარი სექსუალური ძალადობის შესახებ მთელი ცხოვრების მანძილზე დათრგუნავს ადამიანს;
სიცრუეა. ცხადია, მოგონება ყოველთვის დარჩება (ისევე, როგორც ბავშვობაში ველოსიპედიდან ჩამოვარდნა და თავის გატეხვა), მაგრამ იგი არ იქნება დამთრგუნავი, თუ ბავშვს დროულად დაეხმარებით მის მონელებაში;
2. სექსუალური ძალადობა ბიჭუნებს მომავალში ჰომოსექსუალიზმისკენ უბიძგებს;
სიცრუეა. არ არსებობს მეცნიერულად დამტკიცებული კავშირი სექსუალურ ძალადობასა და ჰომოსექსუალიზმს შორის;
3. სექსუალური ძალადობა უშვილობას იწვევს გოგონებში;
სიცრუეა. ისინი დანარჩენი გოგონების მსგავსად აჩენენ შვილებს;
4. ბიჭუნები, რომლებსაც სექსუალური ძალადობა აქვთ გადატანილი, მომავალში თავად ხდებიან მოძალადენი;
სიცრუეა, გარკვეული გამონაკლისების გარდა. მსხვერპლი არ გახდება თავად მოძალადე, თუ სათანადო დახმარებას აღმოუჩენენ ფსიქოლოგები და მშობლები;
5. ბავშვობაში მომხდარი სექსუალური ძალადობის გამო ადამიანი სექსუალური კავშირის სურვილს კარგავს.
სიცრუეა. ბავშვს თუ დროულად აღმოუჩენენ დახმარებას, მის მომავალ სექსობრივ ცხოვრებას საფრთხე არ ემუქრება.

შენიშვნა: მომზადებული იყავით ისეთი კითხვებისთვის, რომლებიც ეხება ვენერული დაავადებებსა და შიდსს. (ნიდერლანდურ ენაზე გირჩევთ წაიკითხოთ ბილოს და ვან ორანიეს 1998 წლის გამოცემა “Het ongelukshuidje”). ითანამშრომლეთ ადგილობრივ პედიატრებთან და, თუ შესაძლებელია, მოიწვიეთ ისინი სესიაზე.

მე-5 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-10 სესია. შეჯამება

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოიკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 10.1.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. მოხსენებები მოკლე და ლაკონურია. თუ პრობლემასთან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავალეთ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: შექება

1-ლი საგარჯიშო:

დაეყავით ჯგუფი წევრებად. თითოეული წევრი გაიხსენებს, იღებდნენ თუ არა ბავშვობაში კომპლიმენტებს და რომელი დაამახსოვრდათ ყველზე მეტად. შემდეგ ამას ჯგუფს უამბობენ. განიხილეთ, რამდენად მნიშვნელოვანია ბავშვობაში დამახსოვრებული მშობლის შექება ადამიანისთვის, რომ საკუთარ შვილის საქციელსაც პოზიტიური თვალთ შეხედოს.

მე-2 საგარჯიშო:

დაავალეთ ჯგუფის წევრებს, რიგრიგობით შეაქონ რომელიმე თანაჯგუფელი (მაგალითად, გვერდზე მჯდომი, რათა შექება ყველას ერგოს!). ამ საგარჯიშომ შეიძლება ერთგვარი ვნებათაღელვა გამოიწვიოს, ზოგჯერ უარყოფითიც კი. ამიტომ თუ ამის საშიშროებას გრძნობთ, თავად შეაქეთ მონაწილენი. შემდეგ გამოიკითხეთ, რა გრძნობა გამოიწვია შექებამ. აქაც, ყურადღებით იყავით, რამეთუ ზოგი, სამწუხაროდ, ცხოვრებაში არასდროს შეუქიათ.

მე-4 ფაზა: საშინაო დავალება. “დროული შექების ძალა”

ხმამაღლა წაიკითხეთ № 10.1 და 10.2 ფურცლები და აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი. დაავალეთ, დროდადრო შეაქონ შვილი და ჩაინიშნონ №10.1 ფურცელზე, რის გამო და როგორ.

ფურცელი 10.1

დროული შექების ძალა

ყოველდღიურ საზრუნავში ხშირად გვავიწყდება, რომ ერთმანეთს ტკბილი სიტყვა ვუთხრათ. ტკბილი სიტყვა კი ყველაზე მეტად ბავშვებს სჭირდებათ და ხშირად დამსახურებულადაც. თქვენ თუ არ მოეფერებით შვილს, არც იგი მოგეფერებათ თქვენ.

შეეცადეთ მომავალ კვირას დროდადრო შეაქით შვილი. მშობელი ადვილად ხედავს, როცა ბავშვი რამეს აშავებს, მაგრამ “ვერ ამჩნევს” მის კარგ საქციელს.

რა მოიმოქმედა ჩემმა შვილმა?

როგორ შევაქე?

.....
.....

.....
.....

ფურცელი 10.2

როგორ შევაქო შვილი?

- შექება ეფექტურია, როცა ბავშვს უშუალოდ კარგი საქციელის შემდეგ შეაქებთ;
- შექებისას ხაზი გაუსვით, რისთვის აქებთ. მაგალითად: “ყოჩაღ, რომ ძამიკოს შენი სათამაშოები ათხოვე”, და არა უბრალოდ “ყოჩაღ”;
- შექების დროს ხმაც და სახის გამომეტყველებაც დადებით იმპულსს უნდა გამოსცემდეს;
- ნუ “ჩააშხამებთ” შექებას. ნუ იტყვით: “კარგი გოგონა ხარ, რომ წყნარად თამაშობ. ნეტავ, ყოველთვის ასე იქცეოდე”.

მე-5 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-11 სესია. სკლავი მოქალაქე რომ შეხსვლას...

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს, როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 11.1 და 11.2.

მე-2 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

მშობლები რიგრიგობით აკეთებენ მოკლე მოხსენებას. ისინი ჯგუფს უამბობენ, როგორ მიმდინარეობს მათ «სამიზნე პრობლემებთან» ბრძოლა. მოხსენებები მოკლე და ლაკონური. თუ პრობლემა მათთან ბრძოლა შედეგს იძლევა, დაავალეთ მშობელს გადავიდეს მომდევნო პრობლემაზე.

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალების შემოწმება

განიხილეთ წინა სესიის საშინაო დავალების შედეგები (ფურცელი №10.1). შეაქეთ მშობლები იმისთვის, რომ შეიძლებს აქებდნენ (შექება ხომ მათაც სჭირდებათ!). თუ რომელიმე ვერ შეძლო ან ვერ მოახერხა დავალების შესრულება, განიხილეთ, როგორ მოიქცნენ მომდევნო კვირას.

მე-4 ფაზა: სავარჯიშო. “სადმე რომ მოძალადე შემხვდეს...”

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები.

გამოიკითხეთ და ჩამოწერეთ დაფაზე (ერთ მხარეს), როგორ მოიქცევიან მშობლები, სადმე რომ მოძალადეს შეხვდნენ. განიხილეთ, რამდენად გონივრულია ან სასურველია თითოეული რეაქცია. შეთანხმდით, რა ხერხებს მიმართონ მშობლებმა იმისთვის, რომ ასეთ სიტუაციაში თავშეკავება შეინარჩუნონ.

მე-5 ფაზა: სავარჯიშო. “წერილი მოძალადეს”

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები.

ამ სავარჯიშოში მთელ ჯგუფთან ერთად უნდა შეადგინოთ “წერილი მოძალადისადმი”. დაე, მშობლებმა გამოთქვან ყველაფერი, რაც აწუხებთ, აბსოლუტურად ყველაფერი. ჩაიწერეთ ყველა გამონათქვამი და დაპირდით ჯგუფს, რომ მომავალი სესიისთვის თითოეული მიიღებს ამ ერთობლივი წერილის ნაბეჭდ ეგზემპლარს, რომელიც შეუძლიათ თავიანთ საქალაქებში შეინახონ.

მე-6 ფაზა: საშინაო დავალება. “გამოთქვით თქვენი სათქმელი”

მშობლებმა მომდევნო სესიისთვის №11.1 ფურცელზე უნდა დაწერონ, თუ რამე სათქმელი დარჩათ მოძალადესადმი. (თუ სურთ, შეუძლიათ სათქმელი ნახატის სახით გადმოსცენ.) ამ წერილსაც (ან ნახატსაც) მომავალში საქალაქებში შეინახავენ, ან ღიად ან კონვერტში დალუქული სახით.

ფურცელი 11.1

გამოთქვით თქვენი სათქმელი

დაწერეთ, რას ეტყოდით მოძალადეს. ნუ მოგერიდებათ, დაწერეთ, რაც გსურთ და რამდენიც გსურთ. გნებავთ, მეორე გვერდზე გადადით ან დამატებით ფურცლები მოიშველიეთ.

.....

მე-7 ფაზა: კიდევ ერთი საშინაო დავალება. “როგორ მოიქცეოდა ჩემი შვილი, მოძალადეს რომ შეხვდეს?”

მშობლებმა მომდევნო სესიითვის №11.1 ფურცელზე უნდა დაწერონ, თუ როგორ მოიქცეოდა მათი შვილი, მოძალადეს რომ შეხვდეს.

ფურცელი 11.2

როგორ მოიქცეოდა ჩემი შვილი, მოძალადეს რომ შეხვდეს?

დაწერეთ, როგორ მოიქცეოდა, თქვენი აზრით, თქვენი შვილი, მოძალადეს რომ შეხვდეს:

.....

მე-8 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

ახვეწეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-12 სესია. ახლა კი ჩემი სურვილები შესახებ!

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყეთ სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს, როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № 12.1 და 12.2.

მე-2 ფაზა: საშინაო დავალებების შემოწმება

იკითხეთ, ხომ არავის სურს გააცნოს ჯგუფს, რა დაწერა (ან რა დახატა) №11.1 ფურცელზე. აღნიშნეთ, რომ ეს საგაღდეგულო არაა.

რაც შეეხება მეორე საშინაო დავალებას (ფურცელი №11.2), განიხილეთ თითოეული მშობლის აზრი: როგორ მოიქცეოდა მათი შვილი, მოძალადეს რომ შეხვედეს? მოძალადესთან შეხვედრა ხომ სავსებით შესაძლებელია, სასჯელის მოხდის შემდეგ იგი კვლავ შეიძლება ქუჩაში გადაგვეყაროს.

მე-3 ფაზა: სავარჯიშო. როგორ მოვამზადოთ შვილი მოულოდნელი შეხვედრისთვის.

განიხილეთ ჯგუფთან ერთად, როგორ შეიძლება მოამზადონ ბავშვები მოძალადესთან მოულოდნელი შეხვედრისთვის და ჩააწერინეთ ეს №12.1 ფურცლებზე.

ფურცელი 12.1

როგორ მოვამზადოთ შვილი მოულოდნელი შეხვედრისთვის

ჯგუფთან ერთად ჩვენ განვიხილეთ, როგორ მოვამზადოთ შვილი იმ მომენტისთვის, თუკი იგი მოძალადეს შეხვედება. დაწერეთ, რა საშუალებები იქნა განხილული:

1.
2.
3.
4.

გაითამაშეთ როლები, როგორ ასწავლის მშობელი შვილს არასასურველ სიტუაციაში მოქცევის წესებს. ბავშვის როლს თავდაპირველად თერაპევტი შეასრულებს, მშობლის როლს – ერთ-ერთი მოხალისე მშობელი. დაე, დანარჩენებმა თვალი ადევნონ და შეხედულებისამებრ გამოთქვან შენიშვნები.

მე-4 ფაზა: როგორ ვითარდება პრობლემებთან ბრძოლის პროცესი

ვინაიდან თერაპია დასასრულს უახლოვდება, გადახედეთ მე-2 სესიის მე-2 ფაზის ინსტრუქციებს. მშობლები მათ მიერ შევსებულ №1.6 ფურცლებში იხედებიან. სათითაოდ გაიარეთ ყველა პრობლემა. მონაწილენი კიდევ ერთხელ აკეთებენ მოხსენებებს, თუ როგორ გადაჭრეს ესა თუ ის პრობლემა. შეთანხმდით, როგორ მიუდგნენ მშობლები იმ პრობლემებს, რომლებიც გადაუჭრელი რჩება.

მე-5 ფაზა: ახლა კი ჩემი სურვილების შესახებ!

ამ ფაზაში, დაე, მშობლებმა ინდივიდუალურად ჩამოწერონ, თუ რამ სურვილები და ოცნებები აქვთ. გახსოვდეთ: აქ საუბარი არაა მატერიალურ ოცნებებზე (ახალი სახლი, უკეთესი სამსახური, დაუვიწყარი კრუიზი და სხვა), არამედ “სულიერზე”. თუმცა სულიერი ოცნებებიც მეტწილად ფინანსებთანაა დაკავშირებული, ამიტომ გადახედეთ ქვემოთ მოცემულ შენიშვნას.

განიხილეთ, როგორ აპირებენ ამ ოცნებების განხორციელებას და რეალური იდეები №12.2 ფურცელზე ჩააწერინეთ.

ფურცელი 12.2

ახლა კი ჩემი სურვილების შესახებ!

დაწერეთ ზემოთ, რის გაკეთებას ისურვებდით, ხოლო ქვემოთ – როგორ გეგმავთ ამის განხორციელებას:

რა?
.....

როგორ?
.....

მე-6 ფაზა: საშინაო დავალება. “ახლა კი ჩემი სურვილების შესახებ?”

მომდევნო სესიისთვის მშობლების დავალებაა: გაიკითხონ და მოიძიონ ინფორმაცია, თუ როგორ შეიძლება ამა თუ იმ სურვილის განხორციელება, რა ჯდება ეს და ვის უნდა მიმართონ საჭიროების შემთხვევაში (საკონტაქტო ინფორმაცია). შეიტანონ ეს ყველაფერი №12.2 ფურცელზე ან გააკეთონ ცალკე სია.

შენიშვნა:

მართალია, ჯგუფური თერაპია დიდ აქცენტს აკეთებს პაციენტების დამოუკიდებელ მუშაობაზე, მაგრამ არავინ ჩამოგართმევთ ამას ”ცოდვაში”, თუკი პაციენტისთვის თქვენც რამეს მოიმოქმედებთ ან მოიძიებთ.

- მაგალითად, ზოგი მშობლის ოცნებაა: “კარგი იქნებოდა, მეტი მეგობრები, რომ მყო-

ლოდა”. გამოკითხეთ მას, რა ეხერხება ყველაზე უკეთ (ჭრა-კერვა, ხატვა, სპორტი თუ სხვა), ან რითი ერთობოდა ძველად. გაიკითხეთ, ხომ არაა ახლომახლო რაიმე კლუბი ან გაერთიანება, სადაც მსგავსი ღონისძიებებით ერთობიან. თუ კლუბის წევრობა ფინანსებთანაა დაკავშირებული, რასაც მშობელი ვერ გასწვდება, მოძებნეთ ნაკლებფასიანი (ან უფასო) ალტერნატივა. მსგავსი რამის მოძებნა, ცხადია, მშობელსაც შეუძლია, მაგრამ ისინი ამას სხვადასხვა მიზეზის (მათ შორის, სიამაყის) გამო არ აკეთებენ. ამიტომ ჯობს თავად მოძებნოთ ხელსაყრელი ვარიანტები და ჯგუფს შესთავაზოთ;

- ზოგის ოცნება ასეთია: “კარგი იქნებოდა, ცოტა დრო ჩემი თავისთვისაც დამეთმო, სილამაზის საღონში გამეგლო და ა.შ.”. გაიკითხეთ, ხომ არაა ახლომახლო (თუნდაც მოშორებით, ქალაქის ფარგლებში) სტილისტთა მოსამზადებელის სკოლა, სადაც კლიენტებს მინიმალურ ფასად ემსახურებიან.
- “მინდა, ცოტა ხალხში გავვიყო”. ასეთი ოცნების განხორციელება ადვილია, თუ ადამიანი მოხალისედ ჩაებმება მუხუცებულთა, უნარშეზღუდულთა ან ბავშვთა დახმარების ორგანიზაციებში. შეარჩიეთ შესაფერისი ორგანიზაციები და შესთავაზეთ ისინი ჯგუფს;
- ზოგი მშობლის სურვილია “დაეხმაროს სხვა ბავშვებსაც, ვინც ძალადობის მსხვერპლი გახდა”. ნიდერლანდებში ორი ორგანიზაციაა, რომლებიც მსგავს პრობლემებზე მუშაობს. მისამართები იხილეთ ბოლო ფურცელზე.

მე-7 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

მე-13 სესია. ზოლოსნინა სესია

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი.

მე-2 ფაზა: საშინაო დაგალებების შემოწმება

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები

№12.2 ფურცლების მიხედვით ჩამოწერეთ დაფაზე თითოეული მონაწილის სურვილი და ოცნება. გადახედეთ მათ მიერ მოძიებულ ინფორმაციას. შესთავაზეთ თქვენს მიერ მოძიებული ვარიანტებიც. თუ რომელიმე უკვე სცადა ამა თუ იმ სურვილის განხორციელება, თხოვეთ, უამბონ დანარჩენ ჯგუფს, როგორი იყო ეს. მოილაპარაკეთ, ვინ რას მოიმოქმედებს მოდევნო კვირის მანძილზე.

მე-3 ფაზა: შეჯამება

წინასწარ მოამზადეთ მოკლე გამოსვლა, რომელშიც შეაჯამებთ განვლილი თერაპიის დადებით მხარეებს და პრობლემებს. საზი გაუსვით მიღწეულ წარმატებებს და შეაქეთ მონაწილენი მათ მიერ გაწეული ძალისხმევისთვის. აღნიშნეთ, სად და რომელ დაწესებულებაში შეუძლიათ მშობლებს შემდგომი კონსულტაციების მიღება. ბოლოს გამოიკითხეთ თავად მონაწილეთა აზრი თერაპიის მსვლელობის შესახებ.

შენიშვნა:

მონაწილეთა შორის ალბათ იქნებიან მშობლები, რომლებსაც საკუთრივ დახმარება დასჭირდებათ, მითუმეტეს მათ, ვისაც ახალგაზრდობაში თავად ჰქონდა შეხება ძალადობასთან. აღნიშნეთ, რომ ეს სავესებით ნორმალურია. იქნებიან ალბათ ბავშვებიც, ვისაც შემდგომი თერაპია დასჭირდებათ. ამიტომ კონსულტაციების გაგრძელება მათ მშობლებთანაც მართებული იქნება, რათა ისინი ამისთვის ემოციურად მომზადებულნი იყვნენ. მიეცით ჯგუფის მონაწილეებს ყველა საჭირო საკონტაქტო ინფორმაცია და დაარწმუნეთ, რომ ყოველთვის შეუძლიათ წინასწარ დარეკონ თქვენთან შეხვედრის დასანიშნავად.

მე-4 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

აჩვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე და მიიწვიეთ ისინი ბავშვთა თერაპიის დახურვაზე.

შენიშვნა: თუ რომელიმე მშობელი გამოსამშვიდობებელი სესიისთვის რაიმეს მომზადებას მოიწადინებს, ნება მისია, ოღონდ ნუ გახდით ამას სავალდებულოს მთელი ჯგუფისთვის.

მე-14 სესია. ზოლო სესია

მოკლე გამოსამშვიდობებელი ცერემონიის შემდეგ შეუერთდით ბავშვთა გამოსამშვიდობებელ სესიას. თითოეული მშობელი თავისი შვილის გვერდით იკავებს ადგილს. გაუმასპინძლდით ყველას ჩაით და ყავით.

შენიშვნა: თერაპიაში მონაწილეობის დამადასტურებელი სერთიფიკატები შესაძლებელია მშობლებზეც გაიცეს. სერთიფიკატების გაცემა სასურველია მაშინ, როცა მშობლები და ბავშვები ერთად იქნებიან.

X სესია. თუ გავშვს მისი ასაკისთვის შეუფერავალი სექსუალური საქმიანი ასესიათებს

რიგგარეშე სესია. ჩაატარეთ საჭიროების შემთხვევაში

1-ლი ფაზა: როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ?

დაიწყო სესია ჩაით და ყავით. გამოკითხეთ მშობლებს როგორ ჩაიარა გასულმა კვირამ. აკონტროლეთ თითოეული გამომსვლელის დრო და არ დაგრჩეთ არცერთი მშობელი გამოუკითხავი. შემდეგ დაარიგეთ ფურცლები № X.1 და X.2.

მე-2 ფაზა: სექსუალური ხასიათის თამაშები შინ და სახლს გარეთ

დაგჭირდებათ: დაფა, მარკერები

გამოკითხეთ და ჩამოწერეთ დაფაზე (ერთ მხარეს), შვილის რა საქციელი არ მოსწონთ მშობლებს. მიუწერეთ მის გასწვრივ, რა მეთოდებით სცადეს ამ საქციელის აღმოფხვრა და იყო თუ არა ესა თუ ის მეთოდი წარმატებული. გამოყავით ისინი, ხოლო დანარჩენი შემთხვევებისთვის სცადეთ ჯგუფთან ერთად მოიფიქროთ ალტერნატიული მეთოდები.

ხმამაღლა წაიკითხეთ და გაარჩიეთ ფურცელი № X.1.

ფურცელი X.1

რა არის ნორმალური და რა არის მიუღებელი?

ნორმალურია, როცა ბავშვს ზომიერი ინტერესი უჩნდება სასქესო ორგანოებისადმი.

ნორმალურია, როცა ბავშვს ინტერესი უჩნდება, რა არის “ფისი” და რა არის “კუკი”.

ნორმალურია, როცა ბავშვი თავად ამბობს სიტყვებს “ფისი” და “კუკი”.

მაგრამ არაა კარგი, როცა ბავშვი ამას წამდაუწუმ იმეორებს, მიუხედავად თქვენი გაფრთხილებისა.

ნორმალურია, როცა ბავშვი ხანდახან სასქესო ორგანოებზე იკიდებს ხელს. ნორმალურია, როცა ბავშვი ზოგჯერ მასტურბირებს ან ისეთ მოძრაობებს აკეთებს, რაც მასტურბაციას გავს.

მაგრამ არაა კარგი, როცა ბავშვი, მიუხედავად თქვენი გაფრთხილებისა, სახალხოდ იკიდებს ხელს სასქესო ორგანოებზე ან ისეთ მოძრაობებს აკეთებს, რაც მასტურბაციას წააგავს.

ნორმალურია, როცა ბავშვები ექიმობანას თამაშობენ.

ნორმალურია, როცა ბავშვები თამაშისას ზოგჯერ ერთმანეთის სასქესო ორგანოებს ათვალიერებენ.

მაგრამ არაა კარგი, როცა ბავშვები ერთმანეთის სასქესო ორგანოებს ხელით, პირით ან რაიმე ნივთით ეხებიან.

სასქესო ორგანოებით თამაში მისაღებია, რამეთუ ბავშვები ცნობისმოყვარენი არიან და აინტერესებთ, როგორია საკუთარი ან თუნდაც სხვისი ორგანო, მაგრამ არაა კარგი, როცა ამ დროს ერთი ბავშვი მეორეს რაიმეს აიძულებს, მითუმეტეს თუ იგი ასაკით უფროსია ან უცხოა.

ნორმალურია, როცა ბავშვი საკუთარ სასქესო ორგანოს ეთამაშება და თქვენს დანახვაზე ამას სიცილში გაატარებს, ან დაიმორცხვებს ან თუნდაც ოდნავ შეშინდება.

მაგრამ არაა კარგი, როცა იგი ამ დროს პანიკაში ვარდება.

ხმამაღლა წაიკითხეთ და გაარჩიეთ ფურცელი № X.2.

ფურცელი X.2

როგორ მოვიქცე, თუ ჩემს შვილს მიუღებელ სექსუალურ საქციელს შევამჩნევ?

მიუღებელ სექსუალურ საქციელს ისევე უნდა მიუღებთ, როგორც ნებისმიერი სხვა უსაქციელობას. როგორც სახალხოდ დაბოყინებას, გაკუებას, ცხვირის ჩიჩქნას და მსგავს საქციელს უკრძალავთ შვილს, ისე აუკრძალავთ, თავი შეიკავოს სექსუალური შინაარსის გამოსტომებისგანაც.

თუმცა, ამასთან ერთად ურიგო არ იქნება დამატებითი ზომების მიღებაც:

- თუ და-ძმა ვერ რიგდება ან უფროსი დაიკო ან ძამიკო უმცროსს სქესობრივი გამოსტომებით აწუხებს, ნუ დააწვევთ მათ გვერდიგვერდ. სასურველი იქნება, თუ მათ ცალცალკე ოთახებში მოათავსებთ.
- ნუ დატოვებთ ცალკე ოთახში სათამაშოდ თქვენს შვილსა და მის მეგობარს, თუ ისინი არასასურველ საქციელში გყავთ შემჩნეული. დატოვებთ კარი ღია და თვალი გეჭირთ. ოღონდ ნუ იქნებით “პოლიციელი” და ნუ ჩაუნერგავთ შვილს შიშს.

- როგორც ზემოთ ავღნიშნეთ, ბავშვებისთვის ნორმალურია სასქესო ორგანოებით თამაში ზომიერების ფარგლებში. თუმცა თქვენი შვილის შემთხვევაში, რომელმაც სქესობრივი ძალადობა გადაიტანა, უჯობესი იქნება, თუ ამაზე თვალს არ დახუჭავთ.
- თავი შეიკავეთ სახლში შიშველი სიარულისგან. ცხადია, მიუღებელი არაფერია, თუ ადამიანი საკუთარ სახლში შიშველი გაივლის, მაგრამ თქვენი შვილის ინტერესებიდან გამომდინარე ეს სასურველი არაა.
- თუ თქვენი შვილი, თქვენი თხოვნის მიუხედავად, არ იშლის საკუთარი სასქესო ორგანოთი თამაშს, შეეცადეთ “ფიზიკური კონტაქტი” თავად დაამყაროთ მასთან: ჩაისვით კალთაში, მოეფერეთ თმაზე ან ზურგზე, დაარწიეთ, უმღერეთ მშვიდი სიმღერა და ა.შ.
- თუ შვილი სასქესო ორგანოებზე გეხებათ ან რაიმე სხვა გზით თქვენზე გამოხატავს სქესობრივ ინტერესს, მშვიდად აუხსენით, რომ არ მოგწონთ ასეთი საქციელი.
- ნუ დაიწყებთ დაუსრულებელ ქადაგებას და ჭკუის დარიგებას იმის შესახებ, თუ რა შეიძლება და რა არა, “ხალხი რას იტყვის” და ა.შ.. უბრალოდ შეაჩერეთ ბავშვი და ყურადღება გადაატანინეთ რაიმე პოზიტიურზე

ხმამაღლა წაიკითხეთ და გაარჩიეთ ფურცელი № X.3.

ფურცელი X.3

როგორ მოვიქცე, თუ ჩემი შვილი უზრდელობებს იტყვის?

თერაპიაზე ბავშვებს უფლება მიეცათ, ჩვეულებრივი სალაპარაკო ენით ისაუბრონ სქესობრივ ძალადობაზე. ეს იმას ნიშნავს, რომ მათ არავინ დასჯის, თუ ამბის მოყოლისას ვულგარულ სიტყვებს გამოიყენებენ. მიკიბულ-მოკიბული საუბრით ხომ შეუძლებელია ძალადობაზე საუბარი და მისით გამოწვეული სულიერი ტრავმის მოშუშება.

თუმცა, ბავშვებს ისიც აუხსენით, რომ ამგვარი სიტყვების თქმა არ შეიძლება არც შინ, არც სკოლაში და არც გარეთ. ეს წესი თქვენც პრაქტიკაში უნდა გაატაროთ.

უზრდელი სიტყვების თქმა არ შეიძლება არც შინ, არც სკოლაში და არც გარეთ.

სახლში ბავშვს მკაცრად უნდა აეკრძალოს ვულგარული ლაპარაკი. ყურადღება მიაქციეთ ყოველთვის, რატომ ამბობს ბავშვი ქუჩურ სიტყვებს – უმიზეზოდ, თქვენს გასაბრაზებლად თუ იმისთვის, რომ თქვენთან საუბრის წამოწყება სურს.

თუ საჭიროა, თქვენი მხრიდანაც აუხსენით, რატომაა ამგვარი სიტყვები თერაპიაზე მისაღები და შინ – არა!

მე-3 ფაზა: საშინაო დავალება. “რა ვიღონოთ იმისთვის, რომ ბავშვმა შინ ა(ღა)რ თქვას უზრდელო სიტყვები?”

აუხსენით ჯგუფს საშინაო დავალების შინაარსი და დაავალეთ, მომდევნო კვირისთვის შეავსონ № X.4 ფურცელი.

ფურცელი X.4

საშინაო დავალება

რა ვიღონოთ იმისთვის, რომ ბავშვმა შინ არ თქვას უზრდელო სიტყვები?

დაწერეთ, რა სიტყვები თქვა თქვენმა შვილმა:

.....

დაწერეთ, რა მოიმოქმედეთ თქვენ:

.....

მე-4 ფაზა: სქესობრივი განათლებასთან დაკავშირებული კითხვები

შვილის სექსუალური განათლება ერთობ რთული საკმეა ნებისმიერი მშობლისთვის. წარმოიდგინეთ, რაოდენ რთულია ეს ჩვენი სამიზნე მშობლებისთვის! ზოგი მათგანი ასეთ რამესაც კი ფიქრობს: “მეტი რაღა სექსუალური განათლება უნდა ჩემს შვილს, ისედაც საკუთარ თავზე გამოსცადა ყველაფერი!”

ეს თემა თუ მონაწილეთა მხრიდან არ წამოიჭრა, იგი თავად უნდა დასვათ. განუმარტეთ მშობლებს, რომ სწორი სექსუალური განათლება აუცილებელია მათი შვილებისთვის; ის გამოცდილება, რაც მათ მიიღეს, უარყოფითი შინაარსისაა, მათ არასწორი შთაბეჭდილება შეექმნათ სექსუალურ ცხოვრებაზე და გასაოცარი არ იქნება, თუ საკუთარი სექსუალური განვითარების გზაც საკმაოდ ბუნდოვნად მოეჩვენებათ.

(ბოლო გვერდზე იხილეთ სექსუალური განათლების სახელმძღვანელოების ჩამონათვალი.)

მე-5 ფაზა: რა იქნება ბავშვების მომდევნო სესიის თემა?

ახვენეთ მშობლებს, რა სავარჯიშოებს გაივლიან მათი შვილები მომდევნო სესიაზე, რა იქნება სესიის თემა და რა კუთხით შეიძლება წარიმართოს ამ თემის ირგვლივ საუბარი.

თქვენს წინაშეა სპეციალური დანერგვის წესები

- 30 რიცხონი 1კ სპეციალური დანერგვის წესები, რომელიც სპეციალური კლასიდან განისაზღვრება.
- 30 რიცხონი 1ზ სპეციალური დანერგვის წესები, რომელიც სპეციალური კლასიდან განისაზღვრება. თერაპიის სპეციალისტის
- 30 რიცხონი 2კ სპეციალური დანერგვის წესები, რომელიც სპეციალური კლასიდან განისაზღვრება.
- 30 რიცხონი 2ზ სპეციალური დანერგვის წესები, რომელიც სპეციალური კლასიდან განისაზღვრება. თერაპიის სპეციალისტის

თერაპიის სპეციალისტის დანერგვის წესები და მეთოდებს განიხილავს. საუბარია 4-დან 12 წლამდე ასაკის ბავშვებზე, რომლებმაც სპეციალური დახმარება განიცადეს.

სპეციალისტის დანერგვის წესებში აღწერილი, როგორ უნდა წარმართოს მუშაობა თითოეულ სესიასზე, როგორ გაუქმდეს ცალკეული თემები: დანაშაულის გრძობა, სირცხვილი, ბრაზი, კომპარები, საიდუმლოებები და მრავალი სხვა. ამისთვის კი რამდენიმე მეთოდი გამოიყენება: დისკუსია, ხატვა, თამაში და ვარჯიში.

სავარჯიშოთა კრების ფურცლებზე მოცემულია საკითხავი ტექსტები და სავარჯიშოები. ის გაკეთებულია ბავშვებისთვის.

მშობელთა ჯგუფის მენტორის სპეციალისტის დანერგვის თვის მხრივ მშობელთა კრებების დღის წესრიგსა და მუშაობის მეთოდებს ეხება.

მშობლების სავარჯიშოთა კრების მრავალ საინტერესო ინფორმაციას იძლევა, განმარტავს სპეციალური დახმარების ასპექტებს და სპეციალური ქცევის თავისებურებებს, ეხმარება მშობლებს ბავშვთან ურთიერთობაში თერაპიის მსვლელობისას.

მოცემული სპეციალისტის დანერგვის წესები და სავარჯიშოთა კრებები ჯგუფურ თერაპიას გათვლილი, თუმცა ინდივიდუალური თერაპიისთვისაც გამოდგება.